

Plemenárska inšpekcia Slovenskej republiky Nitra

Hlohovecká 5
95141 Lužianky

tel.: 037/6410010
fax: 037/6410011
sekretariat@pisr.sk
www.pisr.sk

P.č.: 100 /2010

Počet strán: 61
Prílohy: 31

VÝROČNÁ SPRÁVA

Plemenárskej inšpekcie SR Nitra za rok 2009

Nitra, február 2010

Ing. Silvin Absolon
riaditeľ, vedúci služobného úradu

O B S A H

1. Identifikácia PI SR	3
2. Poslanie a strednodobý výhľad	4
2.1. Poslanie organizácie.....	4
2.2. Strednodobý výhľad organizácie.....	5
3. Kontrolná činnosť	6
3.1. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu hovädzieho dobytku.....	7
3.2. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu ošípaných	18
3.3. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu oviec.....	26
3.4. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu kôz.....	33
3.5. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu koní.....	37
3.6. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu hydiny	42
3.7. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu králikov	43
3.8. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu rýb	45
3.9. Výsledky kontrolnej činnosti na úseku chovu včiel	47
3.10. Plán kontrolnej činnosti na rok 2010	50
4. Rozpočet organizácie	51
4.1. Rozpočet PI SR na rok 2009.....	52
4.2. Čerpanie rozpočtu.....	52
4.3. Príjmy.....	53
4.4. Priemerná mesačná mzda.....	54
4.5. Škodové prípady.....	54
4.6. Finančné kontroly.....	54
5. Personálne otázky	55
5.1. Organizačná štruktúra	55
5.2. Personálne otázky zamestnanosti	56
5.3. Rozvoj ľudských zdrojov.....	57
6. Sťažnosti, podnety	58
7. Hodnotenie a analýza činnosti	59
8. Hlavné skupiny užívateľov, výstupy	60
8.1. Poskytované výstupy	60
8.2. Medzinárodná spolupráca	61

Prílohy : Tabuľka č. 1 - 24
Graf č. 1 - 8

1. Identifikácia organizácie

Názov organizácie/
Služobný úrad : Plemenárska inšpekcia Slovenskej republiky Nitra
Sídlo organizácie: 951 41 Lužianky, Hlohovecká č. 5
Identifikačné číslo: 34012338
Zriad'ovacia listina: Rozhodnutím MP SR č. 3036/1994-100, doplneným R. č. 2635/122/1995-100 č. 10143/2003-250 a zmena sídla R.č. 1666/2009-250 zo dňa 27.4.2009

Kontakt: tel./fax :00421 37/6410010/11
e-mail: sekretariat@pizr.sk
[http: www.pizr.sk](http://www.pizr.sk)

Regionálne strediská: *Regionálne stredisko PI SR Nitra*
95141 Lužianky, Hlohovecká 5
tel.: 00421 37/641 0015
e-mail: rsnr@pizr.sk
Regionálne stredisko PI SR Banská Bystrica
974 01 Banská Bystrica, Pod Bánošom 33
tel./fax: 00421 48/4174248
e-mail: rsbb@pizr.sk
Regionálne stredisko PI SR Prešov
080 01 Prešov, Masarykova 10
tel./fax: 00421 51/7725677
e-mail: rspo@pizr.sk

Rezort: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Forma hospodárenia: rozpočtová organizácia
Riaditeľ/vedúci služobného úradu: Ing. Silvin Absolon
Vedenie organizácie:
Vedúci inšpekčného úseku: Ing. František Jakab, PhD.
Vedúca ekonomického úseku/Osobný úrad: Ing. Viera Lipská
Právny úsek: Mgr. Teodora Frančíková
Vedúci regionálneho strediska PI SR Nitra: Ing. Klára Tokovská
Vedúci regionálneho strediska PI SR B. Bystrica: Ing. Ján Turčan
Vedúci regionálneho strediska PI SR Prešov: MVDr. Tibor Želtvay

Predmet činnosti:
Plemenárska inšpekcia SR Nitra (ďalej PI SR) vykonáva štátny dozor na úseku plemenitby a šľachtenia hospodárskych zvierat v rozsahu vymedzenom zákonom č. 194/1998 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov a súvisiacich zákonných ustanovení a Štatútu PI SR schváleného MP SR pod. č. j. 3300/94-100. Na činnosť PI SR sa vzťahuje zákon č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe, zákon č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní zamestnancov vo verejnom záujme, zákon č. 10/1996 Z. z. - o kontrole v štátnej správe a zákon č. 71/1967 Zb. - o správnom konaní a ostatné všeobecne platné právne predpisy.

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

2.1. POSLANIE ORGANIZÁCIE

Činnosť organizácie je zameraná na výkon kontrolnej činnosti danej kompetenciami zákona č.194/1998 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat v poľnohospodárskych subjektoch v pôsobnosti Slovenskej republiky.

Podľa zákona č. 194/1998 Z.z. kontrolovanými subjektami sa rozumejú právnické a fyzické osoby vykonávajúce šľachtenie alebo plemenitbu HZ, ktorými sú plemenárske a chovateľské organizácie, chovateľské podniky, chovatelia ,SHR, vlastníci, držitelia HZ a osoby oprávnené na insemináciu. Inšpektori PI SR v kontrolovaných subjektoch zisťujú skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. PI SR ukladá sankcie podľa § 28, mimoriadne opatrenia podľa § 29 ods.1 a navrhuje MP SR odobratie vydaných oprávnení, rozhodnutí, uznaní a povolení podľa § 29 ods. 3.

Plemenárska inšpekcia SR Nitra zisťuje objektívny stav a dodržiavanie podmienok, plnenie povinností a opatrení ustanovených zákonom o plemenitbe, nedostatky v kontrolovaných subjektoch, mieru zavinenia, rozsah, závažnosť a trvanie protiprávneho konania.

Zákon umožňuje uložiť rozhodnutím v správnom konaní pokutu do výšky 200 tis. Sk za porušenie citované v § 28 ods. 1 písm.a) až j) zákona č. 194/98 Z.z., pokutu do výšky 400 tis. Sk za porušovanie citované v § 28 ods. 2 písm.a) až c) zákona č. 194/1998 Z.z., pokutu do výšky 600 tis. Sk za porušenia, ktorých sa kontrolovaný subjekt dopustil opakovane, mimoriadne opatrenia – kastráciu, zákaz predaja plemenných zvierat, zákaz predaja a využívania inseminačných dávok (ID) a embryí, zákaz predaja násadových vajec a mláďat hydiny, zákaz liahnutia, zhabanie a likvidáciu ID a embryí. Pri neplnení ustanovení zákona PI SR navrhuje Ministerstvu pôdohospodárstva SR odobratie oprávnenia, alebo poverenia plemenárskej organizácii, zrušenie rozhodnutia o uznaní chovateľskej organizácie, zrušenie povolenia na prevádzku inseminačnej stanice, odobratie oprávnenia na insemináciu, zrušenie programu kríženia, zrušenie povolenia na prevádzku inseminačnej stanice, odobratie oprávnenia na insemináciu, zrušenie šľachtiteľských chovov a inej šľachtiteľskej jednotky alebo testačnej stanice.

Činnosť PI SR Nitra podlieha v zmysle § 46 zákona č. 71/1967 Zb. – o správnom konaní, dozoru prokuratúry. Zabezpečuje plnenie úloh Služobného úradu PI SR v súvislosti so zákonom č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

2.2. STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

1. Plemenárskou inšpekciou SR Nitra sú zabezpečované úlohy štátneho odborného dozoru v Slovenskej republike v zmysle úloh rezortu pôdohospodárstva a Európskej Únie v oblasti živočíšnej výroby na úseku plemenitby a šľachtenia hospodárskych zvierat.

2. Priebežne je realizovaný prístup PI SR do databáz Ministerstva pôdohospodárstva SR a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR v súvislosti s optimalizáciou kontrolnej činnosti v rezorte pôdohospodárstva. V rámci prístupu do databázy Centrálnej evidencie Plemenárskych služieb Slovenskej republiky š.p., organizácia používa operatívne informácie týkajúce sa identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat v SR.

3. Plemenárska inšpekcia SR Nitra, v rámci plemenárskych a šľachtiteľských činností v Slovenskej republike plní nezastupiteľne úlohu nezávislého garanta zákonnosti na úseku plemenárstva a šľachtiteľstva . Vo zvýšenej miere sa sústreďuje na sledovanie spätnej väzby z výstupov kontrolnej činnosti a na špecifické úlohy predkladané Ministerstvom pôdohospodárstva SR. Pri monitorovaní a riešení nedostatkov zistených pri kontrolnej činnosti, pri riešení podnetov a sťažností rieši problematiku s Odborom živočíšnych komodít ministerstva a s chovateľskými zväzmi pre jednotlivé druhy hospodárskych zvierat zodpovednými za šľachtiteľský proces v Slovenskej republike.

4. Na úseku medzinárodných vzťahov je uskutočňovaná aktívna spolupráca hlavne s krajinami V 4 a predovšetkým s Českou plemenárskou inšpekciou.. *Odborné kontakty so zahraničnými partnermi a inštitúciami v oblasti plemenárstva a kontroly sa realizujú za účelom zvyšovania efektívnosti poľnohospodárskej výroby v Slovenskej republike.*

5. Finančné zabezpečenie organizácie pre rok 2010 je garantované z finančných prostriedkov Štátneho rozpočtu SR na rok 2010. V rámci schváleného rozpočtu a v súlade so zákonom č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov organizácia plnila a bude plniť všetky pravidlá rozpočtového hospodárenia racionálne a efektívne.

Finančné operácie podliehajú kontrole v zmysle zákona č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite.

6. **Rozpis zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov pre organizáciu stanovuje za strednodobý cieľ organizácie v roku 2010 zabezpečiť pravidelnými cielenými kontrolami v Slovenskej republike zníženie nepovolenej plemenitby u hospodárskych zvierat minimálne pod úroveň 20% .**

7. **Predpokladaným prijatím a účinnosťou nového plemenárskeho zákona (1.1.2011) sa veľmi pozitívne a v širokom rozsahu, predovšetkým u MHZv a ošípaných, ovplyvnia plemenárske a šľachtiteľské činnosti u všetkých plemenárskych a chovateľských subjektoch a výrazne sa posilnia právomoci PI SR.**

3. KONTROLNÁ ČINNOSŤ

Kontrolnú činnosť v roku 2009 vykonávali pracovníci Plemenárskej inšpekcie SR (ďalej PI SR) na základe schváleného „Plánu inšpekčnej činnosti PI SR na rok 2009“ v subjektoch poľnohospodárskej prvovýroby, v plemenárskych organizáciách, v chovoch samostatne hospodáriacich roľníkov a fyzických osôb, v činnosti plemenárskych zootechnikov a inseminačných technikov. Činnosť bola v roku 2009 zameraná na dodržiavanie zákona č. 194 / 98 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat v znení neskorších predpisov.

Plemenárska inšpekcia SR sa aktívne zúčastňovala na rôznych akciách, ako boli chovateľské dni, nákupne trhy, šľachtiteľské rady chovateľských zväzov, porady plemenárskych organizácií, výstavy zvierat, školenia a pod., kde okrem kontrolnej činnosti vykonávala aj poradenskú činnosť.

Zdokumentované výstupy z kontrolnej činnosti PI SR boli analyzované a vyhodnocované s návrhom riešení zistených nedostatkov :

- podľa vykonaných kontrol a zistených porušení zákona v kontrolovaných subjektoch,
- podľa vykonaných kontrol a porušení zákona pri jednotlivých druhoch HZ,
- podľa porušení zákona v jednotlivých §,
- podľa uložených opatrení a finančných sankcií v správnom konaní.

V období od 1.1.2009 do 31.12.2009 PI SR vykonala inšpekčné kontroly v rámci Slovenskej republiky v 459 poľnohospodárskych subjektoch. Bez porušenia zákona bolo 292 kontrol (63,6 %), čo je zdokumentované v záznamoch o kontrole a 167 kontrol (36,4 %) bolo s porušením zákona, čo je zdokumentované v protokoloch o kontrole (*tab. č.1, graf č.1*).

Podľa plánu kontrolnej činnosti PI SR bolo potrebné uskutočniť v roku 2009 inšpekčné kontroly v 445 subjektoch. V skutočnosti bolo vykonaných 459 kontrol, čo značí oproti predchádzajúcemu roku zvýšenie počtu kontrol o 14. Úloha bola splnená na 103,15%.

V poľnohospodárskych podnikoch prevádzkujúcich živočíšnu prvovýrobu bolo vykonaných spolu 328 inšpekčných kontrol (71,5%), v inseminačnej stanici kancov 1 inšpekčná kontrola (0,2%) a na nákupných trhoch HZ bolo vykonaných 7 inšpekčných kontrol (1,5%). Ďalej boli vykonané ešte kontroly v práci plemenárskych zootechnikov 15x (3,3%), inseminačných technikov 17x (3,7%) a v subjektoch iného charakteru 91x (19,8%), (*tab.č. 2, graf č. 2*).

Podľa jednotlivých druhov hospodárskych zvierat bolo vykonaných 612 inšpekčných kontrol. Z toho bolo porušenie zákona zistené pri 201 kontrolách, čo je 32,8 %. V porovnaní s rokom 2008, pri hodnotení kontrol podľa jednotlivých druhov zvierat (v 1 subjekte môže byť aj viacej druhov HZ, ktoré podliehajú kontrole), bolo vykonaných o 11 kontrol viac a porušovanie zákona bolo menšie o 3 %. Prehľad o vykonaných kontrolách a porušení zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov pri jednotlivých druhoch HZ podľa regiónov a za celú SR je v *tab. č. 3, 4, 5, 6, 7* a znázornený na *grafe č. 3*.

V roku 2009 bolo Plemenárskou inšpekciou SR pri uplatňovaní dikcie zákona č. 71/1967 Zb. začatých 68 správnych konaní, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 10 konaní , oproti tomu organizácia vydala iba 53 rozhodnutí, čo je menej o 4 vydané rozhodnutia v roku 2008 o uložení sankcie v celkovej sume 6 080 EUR. Vymožených aj z predchádzajúcich rokov a poukázaných na príjmový účet do štátnej pokladnice bolo 8 661,74 EUR..

Exekučné konania

V roku 2009 správny orgán v exekučnom konaní uplatnil 6 pohľadávok. Pohľadávky štátu za uložené sankcie zo strany PI SR Nitra v sumáre aj za predchádzajúce roky k 31.12.2009 vedené v účtovníctve organizácie sú 7 287,27 EUR.

3.1. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU HOVÄDZIEHO DOBYTKA.

Na úseku chovu HD bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby a to predovšetkým :

- § 2, ods. 18 - zootechnická kontrola v chove HD,
- **§ 14, ods. 1 - zisťovanie a evidovanie pôvodu HD,**
- § 15 - poskytnutie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia v chove HD,
- § 17, ods. 1 - zmluva s poverenou plemenárskou organizáciou o poskytovaní údajov z KÚ,
- § 17, ods. 4 – výkon KÚ v chove HD,
- § 18, ods. 3 - zostavovanie pripravovacích plánov v chove hovädzieho dobytká,
- **§ 18, ods. 4 – používanie plemenníkov na plemenitbu s vydaným osvedčením o použití na plemenitbu v chove HD,**
- § 21 - výdaj spermy z inseminačnej stanice,
- § 22, ods. 1 - výkon inseminácie v chove HD,
- **§ 24, ods. 2 - dovoz a predaj zvierat,**
- § 24, ods. 9 - vedenie záznamov o použití nakúpených inseminačných dávok a zasielanie údajov z inseminácie na spracovanie plemenárskej organizácii v chove HD,
- **§ 25, ods. 1 – odborná spôsobilosť inseminačného technika v chove HD.**

V chovoch HD bolo vykonaných 299 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 90 krát, čo je 30,1 % z celkového počtu vykonaných kontrol, pričom bolo zistených 198 porušení jednotlivých § zákona. Na odstránenie nedostatkov prijali kontrolované subjekty 59 krát opatrenia a 31 krát bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (*tab. č. 6, 8, grafy č. 3,4,5*).

V západoslovenskom regióne (kraj Nitra, Trenčín, Trnava, Bratislava)

bolo vykonaných 74 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené v 11 prípadoch, čo je 14,9 %. Na odstránenie zistených nedostatkov prijali kontrolované subjekty 10 krát opatrenia, pričom porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 17 krát. Zahájenie správneho konania bolo navrhnuté v 1 kontrolovanom subjekte. (*tab. č. 3, 8*).

V stredoslovenskom regióne (kraj Banská Bystrica, Žilina)

bolo vykonaných 139 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené v 61 prípadoch, čo je 43,9 %, pričom porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 159 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si 40 kontrolovaných subjektov prijalo opatrenia. Zahájenie správneho konania bolo navrhnuté v 21 kontrolovaných subjektoch. (*tab. č. 4, 8*).

Vo východoslovenskom regióne (kraj Košice, Prešov)

bolo vykonaných 86 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené v 18 prípadoch, čo je 20,9 %, pričom porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 22 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si 9 kontrolovaných subjektov prijalo opatrenia. V 9 subjektoch bolo navrhnuté zahájenie správneho konania (tab. č. 5, 8).

3.1.1. Najčastejšie porušenia Zákona o šľachtení a plemenitbe HZ č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov v Slovenskej republike na úseku chovu HD (tab. č. 8, 22, graf č. 5)

1. Zákon č. 194/98 Z.z. § 2 ods. 18 zootechnická kontrola

Povinnosťou chovateľov je viesť dokumentáciu o označovaní a registrácii zvierat v súvislosti s centrálnou evidenciou hospodárskych zvierat.

Chovateľ nemá zaregistrovanú farmu, zaregistrované zvieratá, označené zvieratá, pasy zvierat, nezasiela údaje do centrálnej evidencie.

Tento § bol kontrolovaný 291 krát, jeho porušenie bolo zistené v 47 prípadoch, čo je 16,2% a 23,7 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 5 krát, SS región 27 krát, VS región 15 krát.

2. Zákon č. 194/98 Z.z. § 14 zisťovanie a vedenie pôvodu HZ

Povinnosťou chovateľov a plemenárskych organizácii je zisťovať a evidovať pôvod HZ na základe údajov z prvotnej evidencie, údajov z inseminácie, prirodzenej plemenitby, kontroly úžitkovosti a testovania pôvodu.

Chovateľ nevie preukázať pôvod narodeného potomstva z toho dôvodu, že nevedie prvotnú chovateľskú evidenciu, alebo používa v plemenitbe plemenníkov bez osvedčenia na použitie v plemenitbe a do záznamu nezapíše register býka.

Tento § bol kontrolovaný 277 krát, jeho porušenie bolo zistené v 30 prípadoch, čo je 10,8 % a 15,2 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 2 krát, SS región 26 krát, VS región 2 krát.

3. Zákon č. 194/98 Z.z. § 15 ods. poskytnutie údajov o pôvode, identifikácii a mieste určenia

Chovatelia, držitelia HZ sú povinní poskytnúť údaje týkajúce sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat.

Uvedený paragraf súvisí s § 14, t. j. porušuje sa vtedy keď chovateľ nevedie prvotnú chovateľskú evidenciu, zvieratá neoznačuje, prípadne označuje jalovice až po otelení, na plemenitbu využíval býka z výkrmu.

Tento § bol kontrolovaný 277 krát, jeho porušenie bolo zistené v 27 prípadoch, čo je 9,7% a 13,6 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 27 krát.

4. Zákon č. 194/98 Z.z. § 18 ods. 3 vykonávanie plemenitby podľa prípravných plánov

Povinnosť chovateľov je vykonávať plemenitbu podľa prípravných plánov, ktoré zostávajú chovatelia v súčinnosti s uznanými chovateľskými organizáciami a plemenárskymi organizáciami tak, aby nedochádzalo k príbuzenskej plemenitbe.

Tento § je porušujú hlavne súkromne hospodáriaci roľníci, ktorí v prevažnej miere nemajú uzatvorené zmluvy s inšemináčnými spoločnosťami na nákup inšemináčných dávok a vypracované prípravné plány.

Tento § bol kontrolovaný 267 krát, pričom jeho porušenie bolo zistené v 45 prípadoch, čo je 16,9 % a 22,7 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 4 krát SS región 38 krát, VS región 3 krát.

5. Zákon č. 194/98 Z.z. § 18 ods. 4 používanie plemenníkov v prirodzenej plemenitbe alebo v inseminácii (tab. č. 8, 24, graf č. 8)

Povinnosťou chovateľov je používať plemenníkov v prirodzenej plemenitbe, alebo v inseminácii len takých, ktorým bolo vydané osvedčenie o použití na plemenitbu.

Chovatelia používajú na plemenitbu býkov z výkrmu, alebo býkov bez vydaného osvedčenia na použitie v plemenitbe, alebo nevedia dokladovať POP plemenníka.

Tento § bol kontrolovaný 267 krát, pričom jeho porušenie bolo zistené v 39 prípadoch, čo je 14,6 % a 19,7 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 5 krát, SS región 32 krát, VS región 2 krát. „Klasická čierna plemenitba“ bola zistená v 18 prípadoch, čo je 6,7 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 1 krát, SS región 16 krát, VS región 1 krát.

6. Zákon č. 194/98 Z.z. § 24 vedenie záznamov o použití nakúpených a dodaných ID

Chovatelia sú povinní viesť evidenciu o použití nakúpených a dodaných inšemináčnych dávok. Tento § bol kontrolovaný 119 krát, pričom jeho porušenie bolo zistené v 10 prípadoch, čo je 8,4 % a 5,1 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 1 krát a SS región 9 krát.

3.1.2. Zhodnotenie kontrol:

Výkon kontroly úžitkovosti u plemenárskych zootechnikov:

a) Na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti boli vykonané kontroly dodržiavania zákona číslo 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov v práci plemenárskych zootechnikov vo výkone kontroly úžitkovosti v chovoch HD. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie ustanovení zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne § 2, ods. 18 – zootecnická kontrola v chove, § 14, ods. 1 – pôvod HZ, § 17 – výkon kontroly úžitkovosti a § 25 – odborná spôsobilosť.

Kontrolovaní zootecnici sú zamestnanci poverenej plemenárskej organizácie Plemenárske služby SR, š. p. Bratislava na príslušných regionálnych strediskách.

b) Poznatky z vykonaných kontrol.

Kontroly v práci jednotlivých plemenárskych zootechnikov boli vykonané na farmách chovov HD v poľnohospodárskych subjektoch, ktoré mali uzatvorenú zmluvu na výkon kontroly úžitkovosti hovädzieho dobytku s PS SR, š. p. Bratislava. Farmy chovu HD a chované zvieratá boli zaregistrované v CE HZ Žilina. Inšpekčné kontroly boli vykonané u 3 plemenárskych zootechnikov.

Skontrolovaná bola chovateľská evidencia - zoznamy narodených teliat chovateľa, inseminačné karty, denník vykonaných inseminácií, preukazy plemenníc a táto bola potom porovnaná s plemenárskou evidenciou - Celoživotná úžitkovosť kráv a Zoznam teliat PS SR. Prekontrolované zvieratá zapojené do KÚ boli označené predpísaným spôsobom.

Pri každej kontrole boli náhodne preverené pôvody teliat, pričom v evidencii neboli zistené žiadne rozdiely. Neznáme pôvody u narodených teliat v plemenárskej evidencii boli len u teliat z prirodzenej plemenitby, ktorým plemenársky zootechnik dohlasoval pôvod zo strany otca dodatočne. Táto nezrovnalosť v plemenárskej evidencii vzniká z dôvodu nezasielania údajov z prirodzenej plemenitby do registra plemenárskych údajov. **V chovateľskej evidencii však boli zaznamenané všetky potrebné údaje z pripúšťania, nakoľko chovatelia realizujú pripúšťanie „z ruky“.**

Kontrola úžitkovosti sa vykonáva v chovoch zisťovaním mliekovej úžitkovosti 2x za deň. Pri kontrolách bola predložená pomocná evidencia (maštalný zápisník a vzorkovnice), kde plemenársky zootechnik zapisuje číslo vzorkovnice a ušné číslo dojnice. Plemenárski zootechnici si robia prípravu pred kontrolným meraním. **Kontrolou dodržiavania platnej metodiky pre výkon kontroly mliekovej úžitkovosti bolo zistené, že kontrolné merania sa vykonávajú v stanovených termínoch. Predpísané 26 – 34 dňové obdobie medzi jednotlivými kontrolami bolo dodržané.**

Množstvo nadojeného mlieka bolo zisťované na mliekomeroch typu TRU-TEST HI. **Odobraté vzorky sú uzatvorené vo vzorkovniciach s konzervačným prípravkom, umiestnené v prepravných kufríkoch označených číslom chovu a hneď doručené na príslušné RS k nasledovnému zvozu do Centrálného laboratória v Žiline.** Nadojené mlieko bolo pred odobratím vzorky premiešané, z dôvodu rovnomerného rozptýlenia tuku v nadojenom mlieku pre stanovenie objektívnych výsledkov pri rozboře mlieka na obsiahnuté zložky v mlieku.

Kontrola sa vykonáva na mliekovú úžitkovosť, somatické bunky, obtiažnosť pôrodov a kontrolu pôvodov. Kontrolné merania boli vykonané v rybinových dojárnach typu Boumatic (stojiská 2x6, alebo 2x12), alebo Strangko (stojiská 2x10). Boli skontrolované merania náhodne vybraných dojníc, pričom kontrolovaný plemenársky zootechnik zapísal do rozborového protokolu skutočne namerané hodnoty.

Pri kontrole výkonu mliekovej KÚ HD boli ďalej skontrolované aj nasledovné plemenárske tlačivá : maštalný zápisník s uvedenými nádojmi mlieka a číslami vzoriek, zostava Evidencia a kontrola rastu MD, zostava Kravy zapojené do KÚ, Hlásenie otelení a vyradení HD04, Rozborový protokol HD-06, Zaradenie teliat do AT*- hlásenie opráv HD-08.

Pri sledovaní dosiahnutej úžitkovosti za posledné obdobie bola prekontrolovaná zostava Záver výsledkov mesačnej kontroly s výsledkami KÚ a reprodukčnými výsledkami (priemerná úžitkovosť na laktáciu – kg mlieka, tuky, bielkoviny, interval, servis perióda, medziobdobie).

Pri kontrole odbornej spôsobilosti bolo zistené, že všetci plemenárski zootechnici sa pravidelne zúčastňovali doškolovacích kurzov plemenárskych zootechnikov pre výkon kontroly mliekovej úžitkovosti hovädzieho dobytku a mali Osvedčenia vydané PS SR š. p. v Lužiankach, ktoré si každé dva roky obnovujú.

c) Zhodnotenie inšpekčných kontrol.

Po vykonaní inšpekčných kontrol v práci plemenárskych zootechnikov vo výkone kontroly úžitkovosti v chovoch hovädzieho dobytku možno konštatovať, že v dodržiavaní zákona č. 194 / 1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat v znení neskorších predpisov nedošlo k porušeniu. Plemenárski zootechnici sú vybavení prístrojmi na objektívne zisťovanie mliekovej produkcie a pravidelne sa zúčastňujú školení, ktorých súčasťou je preskúšanie zo znalosti metodiky pre výkon kontroly úžitkovosti v chovoch hovädzieho dobytku, ako i zo znalosti zákona o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat.

V súčasnosti sa však v práci plemenárskeho zootechnika odráža aj celková situácia v poľnohospodárstve súvisiaca s nízkymi odbytovými cenami mäsa a mlieka, čím dochádza k znižovaniu stavu zvierat v jednotlivých chovoch a tým k zvýšenému počtu subjektov, kde musí plemenársky zootechnik vykonávať kontrolu úžitkovosti, pričom samotný výkon KÚ je úzko spojený so spoluprácou s chovateľom, ktorý výsledky KU využíva pri zvyšovaní úžitkovosti a kvality mlieka a tým chce efektívne prispieť k trendu zvyšovania úrovne chovu hovädzieho dobytku.

Inšpekčné kontroly v práci inseminačných technikov v chovoch HD.

a) Inšpekčné kontroly boli vykonané v zmysle plánu kontrolnej činnosti a zamerané na dodržiavanie zákona číslo 194 / 98 Z. z. o šľachtení a plemenitbe HZ v znení neskorších predpisov. Kontrolované boli ustanovenia § 2, ods. 18, § 14, ods. 1, § 15, § 18, ods. 4, § 22, ods. 1, § 22, ods. 3, § 24, ods. 6, § 24, ods. 9 a § 25. Pri vykonávaných kontrolách boli preverované náležitosti spojené s evidovaním vykonaných inseminácií inseminačným technikom a súlad údajov vykazovaných inseminačným technikom so skutočnou evidenciou vedenou na farme. **Dalej bolo preverované dokladovanie odbornej spôsobilosti (dosiahnutým vzdelaním, resp. osvedčením o odbornej spôsobilosti), dodržiavanie spracovaných pripárovacích plánov zo strany inseminačných technikov, dokladovanie pôvodu inseminačných dávok používaných pri inseminácii, správnosť označenia a uskladňovania inseminačných dávok a kontrola súladu evidencie o nákupe dávok a vykonaných insemináciách s evidenciou vedenou Plemenárskymi službami SR.**

b) Poznanky z vykonaných kontrol.

Boli kontrolovaní 11 inseminační technici z toho 5 MVDr. v nasledovných subjektoch :

PD Dolná Krupá, Agrodružstvo Kameničná, PD Želiezovce, PD Špačince, PD Lučenec, PD Dolná Strehová, PD Banská Štiavnica, PD Harichovce, PD Spišská Nová Ves, PD Kežmarok, PD Stropkov.

Bolo zistené, že všetci inseminační technici boli odborne spôsobilí na výkon inseminácie HD. Insemináciu vykonávali buď na základe vysokoškolského vzdelania, alebo na základe Osvedčenia o absolvovaní základného kurzu inseminačných technikov HD.

Súkromní inseminační technici vykonávali insemináciu na základe Živnostenského oprávnenia, alebo členstva v Komore veterinárnych lekárov. Mali s chovateľmi uzatvorené zmluvy - dohody o vykonaní inseminácie HD.

- Výkon inseminácie HD sa uskutočňoval v poľnohospodárskych podnikoch s chovom HD, na farmách, ktoré boli zaregistrované v CE HZ. Inseminované zvieratá boli tiež zaregistrované v CE HZ a boli označené predpísaným spôsobom. V súkromnom sektore vykonávali insemináciu na základe objednávky fyzickou osobou, alebo SHR.
- Kontrolovaní inseminační technici zapisovali údaje z inseminácie do kariet plemenníc, pokiaľ sa v chove nachádzali. Pri zápisoch do kariet plemenníc používali na svoju identifikáciu podpis. Po vyšetrení na teľnosť potvrdil inseminačný technik zistenú graviditu svojim podpisom, popr. pečiatkou Komory veterinárnych lekárov SR.
- Inseminační technici zasielajú údaje o insemináciách formou inseminačných výkazov na spracovanie do Výpočtového strediska centrálnej evidencie Žilina, odkiaľ späť dostávajú výkazy - Prehľad reprodukcie za mesiac a vyšetrovky. Pri kontrolách boli inšpektorom PI SR predložené aktuálne reprodukčné zostavy so spracovanými reprodukčnými ukazovateľmi.
- **Na insemináciu sa používali inseminačné dávky pochádzajúce z inseminačných staníc býkov. Na nákup inseminačných dávok používaných býkov mali chovatelia uzatvorené zmluvy s plemenárskymi organizáciami SBS a. s., alebo Insemas spol. s r. o. V čase kontroly sa inseminačné dávky nachádzali vo forme pejet uložené v kontajneroch. Boli individuálne predpísaným spôsobom označené.**
- Súčasťou zmlúv na výkon inseminácie boli príparovacie plány uzatvorené medzi poľnohospodárskymi subjektami a inseminačnými spoločnosťami. Pri kontrolách boli predložené aktuálne príparovacie plány vypracované v spolupráci chovateľa a plemenárskej organizácie. Bolo zistené, že zo strany inseminačných technikov boli príparovacie plány dodržiavané. Údaje o vykonaných insemináciách boli vedené v inseminačných kartách, v denníkoch vykonaných inseminácií, vo vlastnej evidencii príp. vo vlastnom PC.
- Pri kontrole súkromného inseminačného technika v PD Spišská Nová Ves, bolo zistené, že na inseminačné dávky desiatich používaných býkov nemal kontrolovaný subjekt aktuálne príparovacie plány, ani POP používaných býkov s vydaným osvedčením o použití na plemenitbu. **Tieto osvedčenia a fotokópie príparovacích plánov boli inseminačným technikom v stanovenom termíne kontrolnému orgánu doručené.**

c) Zhodnotenie inšpekčných kontrol.

- **Po vykonaní inšpekčných kontrol možno konštatovať, že k porušeniu zákona došlo v dvoch prípadoch. V oboch prípadoch porušenie vzniklo nepredložením všetkých žiadaných dokladov v deň kontroly zo strany inseminačného technika .**
- **Z inšpekčných kontrol rovnakého zamerania vykonaných v minulom období vyplýva, že nedostatky sa najčastejšie vyskytujú v chovoch hovädzieho dobytku s malou koncentráciou zvierat.** Pri kontrolách u uvedených chovateľov bol najčastejší nedostatok spojený s preukazovaním pôvodu inseminačných dávok používaných na pripúšťanie v chove. Fyzické osoby, ktoré nevedú účtovnú agendu, vystavené doklady od inseminačného technika nearchivujú, pretože z pohľadu chovateľa tieto doklady nemajú pre neho význam. Ak sa v chove nevedie ani prvotná evidencia, ktorou sú preukazy plemenníc, vzniká ďalšie porušenie zákona v preukazovaní pôvodu narodeného potomstva.

- Podobne je to aj v prípade SHR - síce vedú preukazy plemenníc, ale doklady o vykonaných insemináciách sa v prevažnej miere nachádzajú v deň kontroly u externého účtovníka. V ich prípade s preukazovaním pôvodu narodeného potomstva väčšinou nie sú problémy.
 - **Nedostatky zistené pri inšpekčných kontrolách súkromne hospodáriaci roľníci alebo fyzické osoby v spolupráci s inseminačnými technikmi vo väčšine odstránia v stanovenom termíne na odstránenie zistených nedostatkov.**
 - **Opakujú sa nedostatky v zasielaní údajov z inseminácie v chovoch s malým počtom zvierat na spracovanie plemenárskej organizácii.** Zasielanie údajov z inseminácie vykonávajú stále inseminační technici, ktorí majú nemalé problémy so zapisovaním inseminácií do vlastnej evidencie, **nakoľko chovatelia nemajú pridelené čísla chovov v registri plemenárskych údajov u poverenej plemenárskej organizácii.**
 - Po vykonaných kontrolách u inseminačných technikov bolo zistené, že nastala určitá pozitívna zmena. Skontrolovaní inseminační technici viedli vo vlastnej evidencii údaje o insemináciách **v chovoch s malou koncentráciou zvierat** a tieto údaje zasielali na spracovanie plemenárskej organizácii jedenkrát za rok. Avšak spätná väzba na chovateľa stále nie je možná, nakoľko údaje sú spracované spolu za celý súkromný sektor. V evidencii evidovali meno chovateľa, obec resp. register farmy, dátum pripustenia, ušné číslo plemennice a štátny register býka.
 - **V niektorých prípadoch bolo zistené, hlavne u súkromných IT vykonávajúcich činnosť na základe živnosti v oblastiach s vysokou koncentráciou chovateľov s nízkymi počtami zvierat, že chovateľom založili preukazy plemenníc, ktoré držia stále u seba. Týmto opatrením predchádzajú novej strate zo strany chovateľa a majú ich k dispozícii pri každej inseminácii. Rovnako pri nahlásení inšpekčnej kontroly si preukazy plemenníc môže chovateľ od IT vyžiadať, alebo pri zistení porušení nedostatky ľahšie odstrániť.**
 - Pri kontrolách kontajnerov z uskladnenými inseminačnými dávkami bolo zistené, že pre súkromný sektor majú inseminační technici vyčlenené inseminačné dávky vždy od jedného plemenného býka podľa plemena.
 - **Inseminačné dávky jedného plemenného býka sa používajú najviac po dobu troch rokov, aby nedochádzalo k príbuzenskej plemenitbe.**
 - Skontrolovaní inseminační technici používajú na inseminácie v súkromnom sektore inseminačné dávky, ktoré nakúpili za vlastné prostriedky a neskôr ich dopĺňajú z inkasovaných finančných prostriedkov, alebo skladujú inseminačné dávky nakúpené priamo chovateľmi. **Je treba zdôrazniť, že všetky skontrolované inseminačné dávky pochádzali z inseminačných spoločností pôsobiacich na území Slovenska.**

Kontroly zamerané na dovoz zvierat zo zahraničia.

a) Kontroly dodržiavania zákona číslo 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov v chovoch, ktoré realizovali nákup zvierat zo zahraničia boli vykonávané podľa zoznamu chovov, do ktorých boli privezené zvieratá z členských krajín EÚ. Pre potreby PI SR uvedený zoznam poskytla ŠVPS SR. Na základe zoznamu chovov boli vykonané kontroly v 16 chovoch.

V kontrolovaných subjektoch boli vykonané kontroly dodržiavania zákona číslo 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov **so zameraním na vedenie evidencie súvisiacej s CEHZ v chove, na počet dovezených zvierat v chove, na účel dovozu a skutočné využívanie zvierat (plemenné zvieratá, chovné, výkrm), zisťovanie a evidovanie pôvodu potomstva a plemenitbu HZ.** Špecifickou časťou v porovnaní s bežnými kontrolami dodržiavania zákona 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov bola kontrola ustanovení § 24, ods. 2, ktorý pojednáva o podmienkach na nákup a predaj plemenných a chovných zvierat.

b) Poznanky z vykonaných kontrol.

- **Z vykonaných inšpekčných kontrol vyplýva, že chovatelia HD sa zameriavajú na nákup všetkých kategórií zvierat, najmä plemenných býkov do prirodzenej plemenitby v chove dojčiacich kráv. Vo všetkých kontrolovaných chovoch HD mali chovatelia v deň kontroly Certifikáty pre obchod vo vnútri spoločenstva a pasy zvierat. Potvrdenia o pôvode, resp. doklady o overení pôvodu DNA testom sprevádzali nakupované zvieratá v deň nákupu.**
- Vykonanými inšpekčnými kontrolami sa potvrdil trend ostatných rokov, že chovatelia častejšie nakupujú plemenníkov v okolitých krajinách, najmä z ekonomických dôvodov. Samičí materiál sa nakupuje v obmedzenej miere len v prihraničných oblastiach.
- **Pri kontrolách cielene zameraných na nákup zvierat v krajinách EÚ bolo zo strany PI SR zistené iba porušenia kedy v deň kontroly chýbali doklady o pôvode na plemenné zvieratá. Chýbajúce doklady kontrolované subjekty zaslali v správe o splnení opatrení.**
- Dobrá znalosť podmienok nákupu plemenných zvierat, resp. hospodárskych zvierat všeobecne, je zo strany chovateľov dostatočná, čo potvrdzujú výsledky kontrol v chovoch. Dovezené zvieratá určené do plemenitby sú sprevádzané Potvrdením o pôvode z krajiny pôvodu, prípadne boli zaradené do plemenitby v krajine pôvodu. **Určité nejasnosti do pravidiel dovozu plemenných zvierat a ich použitia v plemenitbe, resp. vytváranie tlaku na chovateľov pri pridelení štátneho registra pre plemenných býkov (hodnotenie zvierat aj slovenskou výberovou komisiou), vysvetľuje stále platná novela zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne § 18, ods. 5.**

SHR, súkromní chovatelia a fyzické osoby vlastniace menší počet hovädzieho dobytká.

a) Inšpekčné kontroly boli vykonané v chovoch hovädzieho dobytká, kde chovatelia vlastnili menšie počty zvierat. Boli vykonané kontroly u súkromne hospodáriacich roľníkov, v spoločnostiach s ručením obmedzeným aj kontroly u fyzických osôb.

Za subjekt s menším počtom hovädzieho dobytká bol považovaný chovateľ s počtom nižším ako 20 plemenníc. **Hlavný dôraz sa kládol na evidenciu fariem a zvierat v CE HZ, vedenie rodičovského pôvodu, vedenie prvotnej evidencie a dodržiavanie podmienok výkonu plemenitby v chove.**

b) Poznatky z vykonaných kontrol.

- Z výsledkov kontrolnej činnosti predchádzajúcich rokov vychádza, že k porušovaniu zákona dochádza najčastejšie v chovoch s menšou koncentráciou zvierat, preto boli v tomto roku vykonávané inšpekčné kontroly okrem poľnohospodárskych družstiev, najmä v chovoch súkromne hospodáriacich roľníkov a fyzických osôb vlastniacich menší počet zvierat, ktorí produkujú zvieratá na výkrm, príp. na zabezpečenie obmeny základného stáda pre vlastnú potrebu.
- **Za posledný rok sa výrazne pozitívne zmenila agrárna politika, kde štát určitou formou podpory začal podporovať registráciu zvierat v CEHZ.** Následne bol zaznamenaný nárast chovateľov s menšími počtami HD, ktorí začali registrovať svoje predtým nezaregistrované zvieratá. Opäť sa v prevažnej miere jednalo o chovateľov vlastniacich pôdu, ktorí chovali hovädzí dobytok prevažne na samozásobenie.
- **V roku 2009 bolo vykonaných 119 inšpekčných kontrol v chovoch s menším počtom hovädzieho dobytku.** Najčastejšie porušovanými ustanoveniami boli § 2, ods. 18, § 18, ods. 3 a § 18, ods. 4 zákona č. 194 / 1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. V spojitosti s porušením dodržiavania podmienok výkonu plemenitby vznikali porušenia vedenia pôvodu zvierat, pretože chovatelia nevedeli preukázať pôvod narodeného potomstva zo strany otca, a to aj v prípade inseminácie.
- U veľa chovateľov chýbali zmluvy na nákup ID a pripárovacie plány, resp. doklady od inseminačných technikov. Tieto nedostatky však chovatelia v spolupráci s inseminačnými spoločnosťami a inseminačnými technikmi odstránia v stanovenom termíne.
- Zisťovanie a evidovanie pôvodu narodeného potomstva z pohľadu chovateľov s menšou koncentráciou zvierat je skôr na obtiaž, pričom si vôbec neuvedomujú možné následky. Rovnaká situácia je aj pri porušení § 15, ktorý nadväzuje na ustanovenie pojednávajúce o pôvode HZ. Najčastejšími dôvodmi vzniku porušení boli chýbajúce doklady z inseminácie, chýbajúca prvotná evidencia a používanie býkov bez osvedčenia v prirodzenej plemenitbe.

c) Zhodnotenie inšpekčných kontrol.

- Väčšina inšpekčných kontrol bola v roku 2009 vykonaná v nových subjektoch, s minimálnym počtom subkontrol. **Z vykonaných kontrol vyplýva, že zlepšenie v chove HD u chovateľov s nízkou koncentráciou zvierat bude trvať dlhšiu dobu.**
- Pri vedení CEHZ niektorí chovatelia stále nevedia ako postupovať pri nahlasovaní zmien do CEHZ, alebo nevenujú dostatočnú pozornosť vedeniu CEHZ. **Problémy sú hlavne vo vedení Individuálneho registra HD na farme, kde chýbajú základné údaje o narodenom potomstve, pôvode, prísunoch a odsunoch.**
- **Najčastejším nedostatkom však je označovanie zvierat. Chovatelia narodené potomstvo označujú po niekoľkých mesiacoch, alebo ho neoznačia vôbec, ak sa jedná o zvieratá pre vlastnú spotrebu.**
- Pri opakovaných kontrolách sa s porušovaním zákona väčšinou nestretávame, pokiaľ sa nejedná o chovateľa, ktorý je notorickým porušovateľom zákona.

Inšpekčné kontroly vykonávané Plemenárskou inšpekciou SR u malochovateľov majú naďalej veľký význam a je potrebné vykonávať ich v budúcnosti vo zvýšenej miere, čím sa zabezpečí pozitívny vplyv v informovanosti o súčasnej legislatíve a pravidlách v chovateľskej praxi.

3.1.3. Analýza nedostatkov v chovoch HD :

- Hovädzí dobytok je na Slovensku najčastejšie chovaným druhom hospodárskych zvierat, preto má každoročne najvyšší podiel na počte kontrol. Na základe vykonaných kontrol bolo zistené, že najčastejšími príčinami porušení zákona sú stále nedostatky spojené s nahlasovaním zvierat do centrálnej evidencie hospodárskych zvierat.
- Počet fariem u ktorých boli zistené nedostatky v súvislosti s § 2, ods. 18 zákona číslo 194 / 98 Z. z. bol v tomto roku 99. **Z pohľadu dĺžky existencie registrácie hovädzieho dobytku do centrálnej evidencie je to pomerne vysoké číslo.** Stále sa vyskytujú nedostatky vo vedení Individuálneho registra HD na farme, v označovaní zvierat a v absencii sprievodných dokladov zvierat – pasov.
- V málopočetných chovoch súkromných chovateľov sa zvieratá do CEHZ zaregistrovali po prvý krát za pomoci pracovníkov Plemenárskych služieb a táto registrácia zostala dodnes bez zaregistrovania nových zvierat, prípadne ostali zvieratá neodhlásené. **Je nutné zo strany Štátnej veterinárnej a potravinovej správy doregistrovať všetky nezaevidované farmy a zvieratá do CEHZ a sprísniť kontroly zo strany inšpektorov ŠVPS SR.**
- V súvislosti s nedostatkami bolo taktiež zaznamenané porušenie § 18, ods. 4 zákona o šľachtení a plemenitbe HZ. **Hlavným dôvodom vzniku porušenia bolo využívanie býkov bez vydaného osvedčenia o použití v plemenitbe,** rovnako absencia fotokópií osvedčení o použití plemenníkov v inseminácii a absencia dokladov z inseminácie od inseminačných technikov. Paradoxom je, že v tomto roku sa „čierna plemenitba“ vyskytovala na pastve kráv a jalovic v oveľa menšom rozsahu ako tomu bývalo v minulosti. Chovatelia plemennice pripúšťajú ešte pred pastevným obdobím alebo počas pastevného obdobia využívajú vlastné plemenné býky resp. zapožičané plemenné býky od iného chovateľa.
- Poznatky z kontrol však naznačujú, že svetová finančná kríza núti aj našich chovateľov vykonávať opatrenia na znižovanie nákladov. V chovoch HD sa opäť začal realizovať výkrm HD, ale len v malom rozsahu, kde sa v chovoch nachádzali 2 až 3 výkrmové býky. Pravdepodobnosť použitia uvedených býkov v plemenitbe je pomerne vysoká.
- K vyššie uvedenému sa v roku 2009 pridala aj realita poklesu stavov hovädzieho dobytku vo všetkých kategóriách. Znižovanie stavov dojníc bolo spôsobené nízkymi výkupnými cenami mlieka a svetovou hospodárskou krízou.

3.1.4. Návrh opatrení na úseku chovu HD

1. Pre potreby kontrolnej činnosti PI SR je nutné zo strany ŠVPS doregistrovať všetky farmy a zvieratá u chovateľov s počtom zvierat do 10 ks.
Zodpovedný : ŠVPS SR
2. **Z dôvodu chýbajúcich príparovacích plánov a zmlúv na nákup inseminačných dávok takmer u všetkých chovateľov s menšou koncentráciou zvierat**, je potrebné aby inseminačné spoločnosti dodržiavali pri predaji ID zmluvné vzťahy a s chovateľmi uzatvárali zmluvy.
Zodpovedný : Inseminačné spoločnosti
3. **Častejšie vykonávať inšpekčné kontroly v oblastiach, kde nie je dosah inseminácie (v okresoch Čadca, Námestovo, Snina, Medzilaborce, Kežmarok....).**
Zodpovedný : PI SR
4. **Z dôvodu zvýšeného záujmu o dovoz zvierat zo zahraničia, aj v kategóriách výkrmu, a z toho vyplývajúcej pravdepodobnosti použitia býkov v plemenitbe**, vykonávať podľa aktuálnych zoznamov ŠVPS SR, kontroly pôvodu a plemenitby v uvedených chovoch.
Zodpovedný : ŠVPS SR, PI SR
5. **Za účelom zjednotenia podmienok inseminácie u chovateľov s menším počtom zvierat, predaja inseminačných dávok a zdokladovania pôvodu ID**, zorganizovať pracovné stretnutie s inseminačnými spoločnosťami.
Zodpovedný : PI SR, Inseminačné spoločnosti

3.1.5. Úlohy PI SR na úseku chovu HD pre rok 2010

1. Uskutočniť blok kontrol zameraných na dovoz zvierat zo zahraničia.
2. **Vykonať kontroly mäsového dobytku na pastvách zamerané na dodržiavanie plemenitby.**
3. **Nadalej pokračovať v inšpekčných kontrolách u chovateľov vlastniacich menší počet hovädzieho dobytku.**
4. **Kontroly zamerať na novozaložené chovateľské subjekty, kde ešte neboli vykonané kontroly.**
5. Aktívna účasť na bonitáciách, základných výberoch plemenných býkov a uznávaní šľachtiteľských jednotiek v chovoch HD.
6. **Vykonať kontroly inseminačných technikov v chovoch HD.**
7. Na základe overenia pôvodu DNA testom náhodne preverovať potomstvo v ŠCH.

3. 2. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU OŠÍPANÝCH.

Na úseku chovu ošípaných bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby :

- § 2, ods. 18 – zootecnická kontrola,
- § 4, ods. 1 – šľachtenie v populáciách a chovoch HZ, oprávnenie na šľachtenie a plemenitbu,
- § 7 – program kríženia,
- § 10 – výkon činnosti hodnotiteľa HZ,
- § 11 – šľachtenie v populáciách a chovoch,
- § 12 – šľachtiteľské chovy a iné šľachtiteľské jednotky,
- § 14, ods. 1 – zisťovanie a evidovanie pôvodu ošípaných,
- § 15 – poskytnutie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia,
- § 17, ods. 1 – zmluva na výkon kontroly úžitkovosti a testácie,
- § 17, ods. 4 – výkon kontroly úžitkovosti,
- § 18, ods. 3 – zostavovanie párovacích plánov,
- § 18, ods. 4 – používanie plemenníkov na plemenitbu s vydaným osvedčením o použití na plemenitbu,
- § 20 – povolenie na zriadenie, prevádzkovanie inseminačnej stanice a vedenie predpísaných záznamov o plemenníkoch,
- § 21 – výdaj spermy z inseminačnej stanice,
- § 22, ods. 1 – výkon inseminácie v chove ošípaných,
- § 25, ods. 1 – odborná spôsobilosť IT a plemenárskych zootechnikov v chovoch ošípaných.

V roku 2009 bolo v chove ošípaných vykonaných celkovo 76 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 16 krát, čo je 21,1 % z celkového počtu vykonaných kontrol. Bolo zistených 37 porušení jednotlivých § zákona. Na odstránenie nedostatkov si kontrolované subjekty prijali opatrenia 8 krát. **Návrh na zahájenie správneho konania bol podaný 8 krát (tab. č. 6, 9 a grafy č. 3, 4, 6).**

V západoslovenskom regióne (kraj Nitra, Trenčín, Trnava, Bratislava) bolo v chove ošípaných vykonaných 25 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené pri 1 kontrole, čo je 4,0 %, porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 2 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov kontrolované subjekty prijali opatrenia 1 krát. Zahájenie správneho konania nebolo v roku 2009 navrhnuté. (tab. č. 3, 9).

V stredoslovenskom regióne (kraj Banská Bystrica, Žilina) bolo v chove ošípaných vykonaných 21 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené v 10 prípadoch, čo je 47,6 %, porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 26 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si kontrolovaný subjekt prijal opatrenia v 4 prípadoch. Na zahájenie správneho konania bolo podaných 6 návrhov (tab. č. 4, 9).

Vo východoslovenskom regióne (kraj Košice, Prešov) bolo vykonaných 30 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené v 5 prípadoch, čo je 16,7 %, pričom porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 9 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si kontrolované subjekty prijali opatrenia v 3 prípadoch. Na zahájenie správneho konania boli podané 2 návrhy (tab. č. 5, 9).

3.2.1. Najčastejšie porušenia Zákona o šľachtení a plemenitbe HZ č. 194/98 Z.z. v Slovenskej republike na úseku chovu ošípaných (tab. č. 9, 23 a grafy č. 6,8).

1. Zákon č. 194/98 Z.z. § 2 ods.18 zootechnická kontrola

Povinnosťou chovateľov je viesť dokumentáciu o označovaní a registrácii zvierat v súvislosti s centrálnou evidenciou hospodárskych zvierat.

Chovateľ nemá zaregistrovanú farmu, zaregistrované zvieratá, označené zvieratá, nezasiela údaje do centrálnej evidencie.

Tento § bol kontrolovaný 70 krát, pričom jeho porušenie bolo zistené v 8 prípadoch, čo je 11,4 % a 21,6 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 5 krát, VS región 3 krát.

2. Zákon č. 194/98 Z.z. § 14 zisťovanie a vedenie pôvodu HZ

Povinnosťou chovateľov a plemenárskych organizácií je zisťovať a evidovať pôvod HZ na základe údajov z prvotnej evidencie, údajov z inseminácie, prirodzenej plemenitby, kontroly úžitkovosti a testovania pôvodu.

Porušovanie § 14 poukazuje na negatívny trend v oblasti obnovy základných stád ošípaných v chovoch bez kontroly úžitkovosti.

Tento § bol kontrolovaný 61 krát, jeho porušenie bolo zistené v 9 prípadoch, čo je 14,8 % a 24,3 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 1 krát, SS región 6 krát, VS región 2 krát.

3. Zákon č. 194/98 Z.z. § 15 poskytnutie údajov o pôvode, identifikácii a mieste určenia.

Vlastník, chovateľ, alebo držiteľ je povinný na požiadanie plemenárskej inšpekcie alebo poverenej plemenárskej organizácie poskytnúť údaje týkajúce sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat'a.

Tento § bol kontrolovaný 64 krát, pričom jeho porušenie bolo zistené v 8 prípadoch, čo je 12,5 % a 21,6 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 8 krát.

4. Zákon č. 194/98 Z.z. § 18 ods. 3 vykonávanie plemenitby podľa príparovacích plánov

Povinnosťou chovateľov je vykonávať plemenitbu podľa príparovacích plánov, ktoré zostavujú chovatelia v súčinnosti s uznanými chovateľskými organizáciami a plemenárskymi organizáciami tak, aby nedochádzalo k príbuzenskej plemenitbe.

Porušovanie § 14 poukazuje na negatívny trend v oblasti obnovy základných stád ošípaných v chovoch bez kontroly úžitkovosti.

Tento § bol kontrolovaný 53 krát, jeho porušenie bolo zistené v 2 prípadoch, čo je 3,8 % a 5,4 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 1 krát a VS región 1 krát.

5. Zákon č. 194/98 Z.z. § 18 ods. 4 používanie plemenníkov v prirodzenej plemenitbe alebo v inseminácii (tab. č. 9, 24, graf č. 8)

Povinnosťou chovateľov je používať plemenníkov v prirodzenej plemenitbe, alebo v inseminácii len takých, ktorým bolo vydané osvedčenie o použití na plemenitbu.

Používanie plemenníkov bez vydaného osvedčenia na plemenitbu (nelicentované), resp. uvedené osvedčenia mnohí chovatelia nemajú (spôsobené finančnými nedoplatkami)

chovateľov pri vystavovaní osvedčení, nekonanie verejných hodnotení kancov v rámci nákupných trhovz dôvodov zverozdravotnej situácie).

Tento § bol kontrolovaný 53 krát, jeho porušenie bolo zistené v 7 prípadoch, čo je 13,2 % a 18,9 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 1 krát, SS región 4 krát, VS región 2 krát. „**Klasická čierna plemenitba**“ bola zistená v 4 prípadoch, čo je 7,5 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 2 krát, VS región 2 krát.

3.2.2. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

Kontroly v šľachtiteľských chovoch ošípaných zamerané na overenie pôvodu plemenných kancov.

a) Inšpekčné kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov **s dôrazom na overenie pôvodu a stanovenie genotypov pri plemenných kancoch zaradených do čistokrvnej plemenitby.** Bolo kontrolované hlavne dodržiavanie paragrafov § 2, ods. 18 – zootechnická kontrola v chove, § 10 – uznávanie ŠCH, § 11 – šľachtenie v populáciách, § 12 – šľachtiteľské chovy, § 14, ods. 1 – pôvod HZ, § 14, ods. 3 – overenie pôvodu HZ, § 15 – poskytnutie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia HZ, § 16 – centrálny register plemenárskych údajov, § 17 – výkon kontroly úžitkovosti, § 18, ods. 3 – pripárovacie plány, § 18, ods. 4 – plemenitba HZ, § 22 – odborná spôsobilosť na výkon inseminácie HZ. **Celkom bolo vykonaných 9 inšpekčných kontrol.**

b) Poznanky z vykonaných kontrol.

- **Pri kontrolách subjektov bolo zistené, že všetky subjekty mali farmy zaregistrované v CEHZ a mali pridelené číslo pre označovanie ošípaných.** Register ošípaných na farme bol vedený ručne, alebo v PC. Chovatelia zasielali pravidelne hlásenia o zmenách v stavoch ošípaných do CE. Námatkovo prekontrolované zvieratá boli označené predpísaným spôsobom – buď plastovou ušnou značkou, tetovaním, alebo niektoré aj čipmi.
- **Všetky subjekty mali v čase kontroly pridelený štatút ŠCH a predložili dekréty ŠCH, Rozhodnutia MP SR o uznaní ŠCH a záznamy z vykonaných bonitácií.** Boli predložené dekréty ŠCH pre plemena : **ŠCH plemena BU, ŠCH plemena BU, ŠCH plemena BU a LA, ŠCH plemena BU, ŠCH plemena BU, Nukleový chov plemena BU, ŠCH plemena YO, Nukleový chov plemena YO, ŠCH plemena BU, ŠCH plemien BU a YO, ŠCH plemena BU.**
- **Chovatelia evidovali a viedli pôvod ošípaných na základe označenia, na POP prasníc a POP kancov.** Bola prekontrolovaná vlastná evidencia - inseminačné karty prasníc, zošit pripustenia, zošit prasenia, maštalné tabuľky, vlastný PC. Takisto bola prekontrolovaná plemenárska evidencia – kontrolné a plemenné knihy prasníc, kontrolné a plemenné knihy kancov, vrhové lístky.
- **Pri inšpekčných kontrolách bol kladený dôraz na overenie pôvodu a stanovenie genotypu pri plemenných kancoch zaradených do čistokrvnej plemenitby. Bolo prekontrolovaných 21 ks plemenníkov. Kontrolované**

subjekty predložili na plemenných kancov osvedčenia o skúške – stanovení genotypu ošípaných DNA testom .

- **Obnovu základného stáda kontrolované chovy realizovali uzatvoreným obratom stáda prasničkami pochádzajúcimi z vlastného chovu zo známym pôvodom po oboch rodičoch. Každá prasnica mala vydané potvrdenie o pôvode prasnice.** Vo všetkých kontrolovaných chovoch sa vykonávala kontrola úžitkovosti I. stupňa na základe uzatvorených zmlúv s poverenou plemenárskou organizáciou.
- Bolo zabezpečené preverovanie potomstva po kancoch na SVJH a zisťovanie údajov o reprodukčnej schopnosti kancov.
- Počas kontrolovaného obdobia sa v chovoch vykonávala plemenitba podľa pripravovacích plánov, ktoré boli spracované chovateľmi v spolupráci s uznanou chovateľskou organizáciou a poverenou plemenárskou organizáciou. **Pripravovacie plány boli vytvorené pre plemenné jadro a plemennú skupinu prasníc s využitím plemenných kancov z prirodzenej plemenitby.** Na farme Kladzany bolo zistené, že v pripravovacom pláne plemena Yorkshire bol zaradený kanec, ktorý sa na farme v čase kontroly nenachádzal, a taktiež boli v pripravovacom pláne zaradené kance z inseminácie napriek tomu, že na farme nebola odborne spôsobilá osoba pre výkon inseminácie. Uvedené porušenia bolo inšpektormi zapísané do protokolu o kontrole.
- V chovoch sa vykonávala prirodzená plemenitba a okrajovo inseminácia. Na kancov pôsobiacich v prirodzenej plemenitbe boli predložené POP s vydanými osvedčeniami o použití v plemenitbe. Insemináciu v chovoch vykonávali osoby, ktoré predložili osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon inseminácie.

c) *Zhodnotenie inšpekčných kontrol.*

- Na základe zistení z vykonaných inšpekčných kontrol a všeobecnej situácie v chove ošípaných možno konštatovať, **že v rámci celej SR dochádza neustále k znižovaniu stavov ošípaných.** Rušenie úžitkových chovov sa prejavuje aj v postavení šľachtiteľských chovov, v rámci celej SR skončilo činnosť viacero ŠCH, **na vyprodukovaný plemenný materiál nedokázali nájsť kupcov zo strany chovateľov.**
- **Záverom možno konštatovať, že všetky kontrolované subjekty dodržiavali zákon o Šľachtení a plemenitbe HZ č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov.** Kontrolované chovy mali vysokú úroveň chovateľskej a plemenárskej práce so snahou o neustále skvalitňovanie svojho chovu.
- Overovanie rodičovstva a určovanie genotypu kancov DNA testom - **vykonávali všetky kontrolované šľachtiteľské chovy, čo bolo dokladované predloženým Osvedčením o skúške – stanovení genotypu ošípaných DNA testom.**

Málopočetné chovy ošípaných v južných okresoch Banskobytrického kraja.

a) V minulosti patrili Rimavská Sobota, Revúca, Lučenec a Veľký Krtíš k okresom s najväčším počtom chovaných ošípaných v bývalom Stredoslovenskom kraji. Na území Banskobytrického kraja pôsobilo v minulosti niekoľko šľachtiteľských chovov, rozmnožovacích chovov, úžitkových chovov a množstvo veľkovýkrmní ošípaných.

V súčasnej dobe produkujú plemenný materiál určený na následné zaradenie do plemenitby už len traja chovatelia (s kontrolou úžitkovosti I. stupňa jeden chovateľ, s kontrolou úžitkovosti II. stupňa dvaja chovatelia a niektorí chovatelia vstúpili do kontroly úžitkovosti za účelom produkcie plemenných prasničiek pre potrebu vo vlastných chovoch).

Vyprodukovaný plemenný materiál u týchto chovateľov slúži výlučne na vnútropodnikové využitie.

V roku 2009 sa v južných okresoch Banskobystrického kraja vykonalo 14 inšpekčných kontrol, z toho 3 v okrese Lučenec, 7 v okrese Rimavská Sobota, 2 v okrese Revúca a 2 kontroly v okrese Veľký Krtíš. Podľa druhu subjektu boli kontroly zrealizované nasledovne: 1 kontrola na družstve, 7 kontrol u súkromne hospodáriacich roľníkov, 4 kontroly v spoločnostiach s ručením obmedzeným a 2 kontroly boli vykonané u fyzických osôb.

b) Poznatky z vykonaných kontrol.

- Na vzniku situácie poklesu stavov ošípaných, najmä stavov prasníc a vyprodukovaných odstavčiat, malo veľký podiel rapídne znižovanie výkupných cien ošípaných určených na jatočné účely. **Toto obdobie prinieslo zrušenie väčšiny úžitkových chovov a následne chovov s kontrolou úžitkovosti, ktoré produkovali plemenný materiál práve pre úžitkové chovy a v posledných rokoch aj pre súkromne hospodáriacich roľníkov.**
- Po zániku väčších družstiev vzniklo množstvo súkromne hospodáriacich roľníkov. Momentálna, najmä sociálno – ekonomická situácia v južných okresoch Banskobystrického kraja, vedie k tomu, že chovu ošípaných sa venujú aj fyzické osoby, ktoré vykonávajú túto činnosť popri zamestnaní. Kontroly boli realizované výhradne v nových subjektoch, kde ešte nebola vykonaná predchádzajúca inšpekčná kontrola, niektoré kontroly boli vykonané opätovne.
- Porušenie zákona bolo zistené najčastejšie u chovateľov, ktorí využívali na obnovu základného stáda prasnice bez známeho pôvodu (bez vydaného Potvrdenia o pôvode prasnice), a v plemenitbe využívali kancov bez vydaných dokladov. **Obnovu základného stáda prasníc realizujú prasničkami z vlastného chovu prevažne súkromne hospodáriaci roľníci.**
- **Tendenciu k porušeniu zákona v oblasti plemenitby podnecuje zlá finančná situácia, ktorá je najčastejšou obhajobou pri zistení porušenia zákona, a tiež nedostatok plemenných prasničiek na predaj v širšom okolí.** V týchto oblastiach bol v minulosti hlavnou prioritou chov ošípaných, načo ju predurčovali hlavne pôdne – klimatické podmienky.

c) Zhodnotenie inšpekčných kontrol.

- Zo zistení vyplýva, že situácia v chove ošípaných sa v danej lokalite nezlepšuje.. **Pri zaníkaní chovov s kontrolou úžitkovosti nebude v priebehu najbližšej budúcnosti možné kúpiť plemenné prasničky, ako aj plemenných kancov.**
- **Obnova základného stáda prasníc v chovoch bez kontroly úžitkovosti by sa mala realizovať prasničkami z kontrolovaných chovov, pretože len tak môže byť zabezpečená kvalita v chove ošípaných. Pričom v praxi je situácia úplne iná - súkromne hospodáriaci roľníci, ako aj fyzické osoby nepovažujú za nevyhnutné používanie plemenných prasničiek v reprodukcii.**

Inšpekčné kontroly v práci inseminačných technikov v chovoch ošípaných.

a) Inšpekčné kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákona číslo 194 / 98 Z. z. o Šľachtení a plemenitbe HZ v znení neskorších predpisov. **Kontrolované boli ustanovenia § 2, ods. 18, § 14, ods. 1, § 15, § 18, ods. 4, § 22, ods. 1, § 22, ods. 3, § 24, ods. 6, § 24, ods. 9 a § 25.** Pri vykonávaných kontrolách boli preverované náležitosti spojené s evidovaním vykonaných inseminácií, súlad údajov vykazovaných inseminačným technikom so skutočnou evidenciou vedenou na farme, **dokladovanie odbornej spôsobilosti (dosiahnutým vzdelaním, resp. osvedčením o odbornej spôsobilosti), dodržiavanie spracovaných pripárovacích plánov zo strany inseminačných technikov,** dokladovanie pôvodu inseminačných dávok používaných pri inseminácii, správnosť označenia a uskladňovania inseminačných dávok a kontrola súladu evidencie o nákupe dávok a vykonaných insemináciách s evidenciou vedenou Plemenárskymi službami SR.

b) Poznatzky z vykonaných kontrol.

- Inšpekčné kontroly boli vykonané u 6 inseminačných technikov. Kontrolovaní inseminační technici vykonávajú inseminácie ošípaných len na farmách, na ktorých bola uskutočnená kontrola. Prevažne sa jednalo o vlastných inseminačných technikov, t. j. zamestnancov jednotlivých chovateľských subjektov. Farmy boli zaregistrované v CE HZ Žilina, zvieratá boli tiež zaregistrované a označené predpísaným spôsobom.
- Bola prekontrolovaná chovateľská evidencia so záznamami o vykonaných insemináciách - t. j. inseminačné karty, zošity pripúšťania, evidencia vo vlastnom PC, záznamy na maštalných tabuľkách v maštali. Kontrolou pomocnej evidencie inseminačných technikov o vykonávaných insemináciách a ich porovnávaním s údajmi vedenými v kartách prasníc nebol zistený zo strany PI SR nesúlad. **Pri kontrole vykonaných inseminácií bolo zistené, že inseminační technici evidujú pri výkone inseminácie ošípaných všetky potrebné náležitosti - číslo inseminovanej prasnice, štátny register kanca, po ktorom bola použitá dávka a presný dátum vykonania úkonu.**
- Vo všetkých prípadoch predložili inseminační technici expedičné lístky na nakúpené inseminačné dávky a uzatvorené zmluvy na nákup ID. Na všetkých kancov používaných v kontrolovaných chovoch boli predložené a odkontrolované POP s vydanými osvedčeniami na ich použitie v inseminácii. **Kontrolou evidencie nákupu a používania inseminačných dávok bolo zistené, že tieto sú nakupované od inseminačných staníc kancov Insema s. r. o. Rybníčky, Pigservis s. r. o. Hurbanovo a Pigservice Prešov, Petrovany.**
- **Vo všetkých prípadoch bola dokladovaná odborná spôsobilosť.** Jednalo sa o vlastných inseminačných technikov, ktorí pri kontrole predložili doklad o odbornej spôsobilosti -Osvedčenia o absolvovaní kurzu inseminačných technikov ošípaných, alebo doklad potrebného dosiahnutého vysokoškolského vzdelania.

c) **Zhodnotenie inšpekčných kontrol.**

- Na základe vykonaných kontrol v chovoch ošípaných je zrejmé, že aj napriek dlhodobo nepriaznivej situácii sa na kontrolovaných **farmách snažia pre výkon inseminácie udržať odborne spôsobilý personál, o čom svedčia aj reprodukčné ukazovatele daných chovov.** Je nutné podotknúť, že sa jednalo o podnikových – vlastných - inseminačných technikov. Všetci boli zamestnanci kontrolovaných fariem.
- Dlhodobo pretrvávajúcim problémom je nedostatok dostupnosti inseminačných dávok kancov a služieb s tým spojených pre malých chovateľov obývajúcich okrajové oblasti Slovenska. **Pre inseminačné stanice kancov nie je rentabilné expedovať inseminačné dávky do týchto oblastí aj napriek tomu, že je stále záujem o výkon inseminácie zo strany chovateľov.**
- **Záverom je nutné poznamenať, že zo strany inseminačných technikov nastala pozitívna zmena hlavne činnosťou Plemenárskej inšpekcie SR.** Po vykonaní inšpekčných kontrol so zistením porušenia zákona u chovateľov s nízkou koncentráciou zvierat, sa pri odstraňovaní nedostatkov chovateľa obracajú práve na inseminačných technikov. Informácie sa tak od chovateľov dostávajú k inseminačným technikom, ktorí prijali opatrenia, aby z ich strany nedochádzalo k nedostatkom.

3.2.3. Analýza nedostatkov v chove ošípaných.

- V roku 2009 stále pretrvávali nedostatočné vedomosti u chovateľov, ktorí nemali dostatočné odborné znalosti z problematiky živočíšnej výroby, **nastáva mierne zlepšenie, čo sa týka vedenia centrálnej evidencie, zasielania zmien do CEHZ a vedenia Registra ošípaných na farme.**
- **Nad'alej zostáva problém pri zaradovaní prasničiek z vlastného chovu do plemenitby,** ktorý bol zistený najmä u začínajúcich chovateľov a v subjektoch s menším počtom zvierat.
- Rovnako ako v minulom roku, tak aj v roku 2009 sa opakovala situácia s obilím. Z dôvodu rapidného poklesu stavov ošípaných, nebolo kde skfmiť vyprodukované obilie. Chovatelia riešili výpadok produkcie výkrmových ošípaných z vlastného **chovu nákupom odstavčiat v iných členských krajinách EÚ.** Takýmto opatrením sa snažili minimalizovať straty tržieb za vyprodukované obilie.
- **Situáciu s nedostatočným množstvom inseminačných dávok kancov pre región stredného Slovenska čiastočne zachraňovala ISK z Leseníc, ktorá je jedinou komerčnou inseminačnou stanicou v regióne.**
- **Znížili sa počty testovaných ošípaných na vlastnú úžitkovosť, počty ohodnotených mladých plemenných zvierat a takmer úplne sa zastavil predaj plemenných kancov a prasničiek.** Chovatelia s výkonom kontroly úžitkovosti využívajú ohodnotené prasničky len na obnovu vlastných a základných stád v úžitkovom chove.

3.2.4. Návrh opatrení na úseku chovu ošípaných.

- 1. Pre potreby PI SR poskytnúť zoznam producentov plemenných prasničiek v regióne bývalého stredného Slovenska.
Zodpovedný : ZCHOŠ-d**
- 2. Do plemennej knihy naďalej zapisovať plemenných kancov iba s vydaným overením pôvodu DNA testom.
Zodpovedný : ZCHOŠ – d**
- 3. Mnohí malochovatelia si naďalej zaraďujú na obnovu základného stáda prasničky bez pôvodu z vlastného chovu pôvodne určené na jatočné účely. Tieto chovy maximálne vyhľadávať a vykonávať kontroly čo v najväčšej miere.
Zodpovedný : PI SR**

3.2.5. Úlohy PI SR na úseku chovu ošípaných pre rok 2010.

- 1. Vykonať kontroly v chovoch, ktoré nakupovali ošípané (odstavčatá) v iných členských krajinách EÚ – predpoklad zaraďovania vlastných prasničiek bez pôvodu a nelegálnej plemenitby.**
- 2. Vykonať kontroly v malochovateľských subjektoch, ktoré uvádzajú v CEHZ iba výkrm ošípaných (zaraďovanie zvierat do plemenitby).**
- 3. Aktívna účasť zamestnancov na bonitáciách a uznávaní šľachtiteľských jednotiek v chovoch ošípaných.**
- 4. Kontroly v práci inseminačných technikov v chovoch ošípaných.**

3.3. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU OVIEC

Na úseku chovu oviec bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby:

- § 2, ods. 18 – **zootecnická kontrola v chove oviec,**
- § 8 – výberové komisie v chove oviec (kontroly na nákupných trhoch plem. baranov),
- § 9 – činnosť výberových komisií (kontroly na nákupnom trhu plemenných baranov),
- § 10 – **činnosť hodnotiteľa**
- § 11 – šľachtenie v populáciách a chovoch,
- § 12 – úloha šľachtiteľských chovov a iných šľachtiteľských jednotiek, uznanie šľachtiteľských chovov,
- § 14, ods. 1 – **zistovanie a evidovanie pôvodu oviec,**
- § 15 – poskytovanie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat,
- § 16 – zasielanie údajov do CE plemenárskych údajov
- § 17, ods. 1 – zmluva na výkon kontroly úžitkovosti v chove oviec,
- § 17, ods. 4 – **výkon KÚ v chove oviec,**
- § 18, ods. 3 – **zostavovanie pripárovacích plánov v chove oviec ,**
- § 18, ods. 4 – **používanie plemenníkov na plemenitbu s vydaným osvedčením o použití na plemenitbu v chove oviec,**
- § 24, ods. 2 – **dovoz a predaj zvierat,**
- § 25, ods. 1 – odborná spôsobilosť plemenárskych zootechikov v chove oviec.

V roku 2009 bolo v chovoch oviec vykonaných 132 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 53 krát, čo je 40,2 % z celkového počtu vykonaných kontrol. Podľa jednotlivých paragrafov bolo zistených 119 porušení zákona. Na odstránenie nedostatkov kontrolované subjekty prijali opatrenia 30 krát a návrh na zahájenie správneho konania bol podaný 23 krát (tab. č. 6, 10, graf č. 3).

V západoslovenskom regióne (kraj Nitra, Trenčín, Trnava, Bratislava)

bolo vykonaných 15 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 5 krát, čo je 33,3 %, pričom porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 10 krát. Na odstránenie nedostatkov si kontrolované subjekty prijali opatrenie v 3 prípadoch a v 2 prípadoch bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (tab. č. 3, 10).

V stredoslovenskom regióne (kraj Banská Bystrica, Žilina)

bolo v chove oviec vykonaných 74 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 34 krát, čo je 45,9 %. Porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo 87 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si kontrolované subjekty prijali opatrenie v 17 prípadoch. Návrh na zahájenie správneho konania bol podaný v 17 prípadoch (tab. č. 4, 10).

Vo východoslovenskom regióne (kraj Košice, Prešov)

bolo vykonaných 43 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 14 krát, čo je 32,6 % a podľa jednotlivých § bolo zistené 22 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si kontrolované subjekty prijali opatrenie v 10 prípadoch a v 4 prípadoch bol podaný návrh na správne konanie (tab. č. 5, 10).

3.3.1. Najčastejšie porušenia Zákona o šľachtení a plemenitbe HZ č. 194/98 Z. z. v SR na úseku chovu oviec (tab. č. 10, grafy č. 3,8)

1. Zákon č. 194/98 Z.z. § 2 ods. 18 zootecnická kontrola

Povinnosťou chovateľov je viesť dokumentáciu o označovaní a registrácii zvierat v súvislosti s centrálnou evidenciou hospodárskych zvierat.

Chovateľ nemá zaregistrovanú farmu, zaregistrované a označené zvieratá, pasy zvierat, nezasiela údaje do centrálnej evidencie.

Tento § bol kontrolovaný 123 krát, jeho porušenie bolo zistené v 28 prípadoch, čo je 22,8% a 23,5 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 4 krát, SS región 19 krát, VS región 5 krát.

2. Zákon č. 194/98 Z.z. § 14 zisťovanie a vedenie pôvodu HZ

Povinnosťou chovateľov a plemenárskych organizácii je zisťovať a evidovať pôvod HZ na základe údajov z prvotnej evidencie, údajov z inseminácie, prirodzenej plemenitby, kontroly úžitkovosti a testovania pôvodu.

Porušenie je aj naďalej v chovoch oviec bez kontroly úžitkovosti. V týchto chovoch jednostranný pôvod zo strany matky u jahničiek určených na obnovu základného stáda sa nevykonáva. Zákon sa porušuje aj tým, že chovatelia neoznačia jahničky hneď po narodení prechodnými značkami, ale ich označia po odstave, kedy sa už pôvod zo strany matky nedá zistiť.

Tento § bol kontrolovaný 114 krát, pričom jeho porušenie bolo zistené v 21 prípadoch, čo je 18,4 % a 17,6 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 3 krát, SS región 16 krát, VS región 2 krát.

3. Zákon č. 194/98 Z.z. § 15 poskytnutie údajov o pôvode, identifikácii a mieste určenia.

Vlastník, chovateľ, alebo držiteľ je povinný na požiadanie plemenárskej inšpekcie, alebo poverenej plemenárskej organizácie, poskytnúť údaje týkajúce sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat'a.

Porušovanie tohto paragrafu úzko súvisí z predchádzajúcim § 14 ods.1 tým, že chovatelia nevedú evidenciu o pôvode porušujú aj§ 15.

Tento § bol kontrolovaný 119 krát, jeho porušenie bolo zistené v 26 prípadoch, čo je 21,8% a 21,8 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 25 krát a VS región 1 krát.

4. Zákon č. 194/98 Z.z. § 18 ods. 4 používanie plemenníkov v prirodzenej plemenitbe alebo v inseminácii (tab. č. 10, 24, graf č. 8)

Povinnosťou chovateľov je používať plemenníkov v prirodzenej plemenitbe, alebo v inseminácii len takých, ktorým bolo vydané osvedčenie o použití na plemenitbu.

Chovateľ v plemenitbe používa aj vlastné nelicentované plemenníky, čím dochádza k hrubému porušeniu tohto paragrafu. Porušenie sa vždy týka len samotných chovateľov, ktorí sa tak pripravujú o kvalitné potomstvo vo vzťahu k mliekovej resp. mäsovej úžitkovosti

Tento § bol kontrolovaný 113 krát, jeho porušenie bolo zistené v 36 prípadoch, čo je 31,9% a 30,3 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 3 krát, SS región 27 krát, VS región 6 krát. „**Klasická čierna plemenitba**“ bola zistená v 17 prípadoch, čo je 15,0% z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 2 krát, SS región 14 krát, VS región 1 krát.

3.3.2. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

Činnosť Výberovej komisie na nákupných trhoch plemenných baranov a capov.

a) V zmysle plánu kontrolnej činnosti spracovaného vedením PI SR boli vykonané pracovníkmi jednotlivých RS inšpekčné kontroly zamerané na činnosť Výberovej komisie na nákupných trhoch plemenných baranov a capov. **Bolo kontrolované dodržiavanie § 8, ods. 1, 2 a § 9, ods. 1. Celkom bolo vykonaných 7 inšpekčných kontrol na nasledovných nákupných trhoch :**

1. **PD Liptovské Hole so sídlom v Kvačanoch** – dňa 10.6.2009 pre plemenné barany plemien cigája, lacaune a krížencov CxLC, CxLCxVF.
2. **PD Liptovské Hole so sídlom v Kvačanoch** – dňa 24.6.2009 pre plemenné barany plemien zošľachtená valaška, charollaise a krížencov plemien ZVxLC, ZVxVF, ZVxLCxVF.
3. **Tržnica v Dobrej Nive** – dňa 26.8.2009 pre plemenné capy
4. **Trenčianska Teplá** – dňa 20.5.2009 pre plemenné barany plemien lacaune, cigája a krížencov CxLC, ZVxLC
5. **Pezinok, farma Kozí dvor** – dňa 25.8.2009 pre plemenných capkov plemena biela koza krátkosrstá
6. **Tržnica AT Tatry s. r. o. Spišská Belá – Podhorany** – dňa 1.7.2009 pre plemenné barany plemien zošľachtená valaška a pôvodná valaška.
7. **Haniska pri Prešove** – dňa 28.8.2009 pre plemenných capov plemena biela koza krátkosrstá

b) Poznanky z vykonaných kontrol.

- Pri kontrole § 8, ods.1, 2 – výberové komisie, bolo zistené, že Výberová komisia pre chov oviec a kôz pracovala v zložení z členov VK, ktorí boli menovaní za členov VK Ministerstvom pôdohospodárstva SR. Každý člen výberovej komisie bol predsedom VK delegovaný. **Všetkým boli vydané dekréty o menovaní za člena VK pre chov oviec a kôz. Na každom nákupnom trhu mali predseda a členovia VK menovacie dekréty za členov VK pre chov oviec alebo menovacie dekréty za členov VK pre chov kôz.**
- **Bolo zistené, že u prihlásených baranov bola u niektorých vykonaná paternita. Spolu bolo na nákupných trhoch predvedených 982 ks baranov od 47 producentov a 31 ks capov od 10 producentov.**
- Pri fyzickej kontrole bolo pracovníkmi PI SR skontrolované označenie náhodne vybratých zvierat. **Bolo konštatované, že zvieratá boli označené predpísaným spôsobom.** Z dôvodu nesplnenia všeobecných podmienok pre zaradenie do plemenitby - nezodpovedajúci vek, nízka telesná hmotnosť, mŕtvy vlas, malý telesný rámec - nebolo hodnotených 16 baranov a 8 capov.

c) Zhodnotenie inšpekčných kontrol.

- **Nákupné trhy plemenných baranov organizované ZCHOK – družstvo na Slovensku boli uskutočnené bez vážnejších nedostatkov a na vysokej**

úrovni. Jedným z mála nedostatkov je produkcia veľkého množstva baranov a z toho dôvodu ich nepredajnosť, hlavne u baranov v triede ER, kde je cena najvyššia. Tieto barany značne ekonomicky zaťažujú ich producentov. ZCHOK-d by mal prehodnotiť množstvo hodnotených baranov, prípadne sprísniť kritéria tak, aby sa dosiahla predajnosť všetkých hodnotených plemenných baranov.

- Na druhej strane na nákupnom trhu capov v Haniske sa každým rokom hodnotí len minimum plemenníkov, čo je na počet kôz v regióne východného Slovenska veľmi málo. Vysoká cena odrádza chovateľov od zakúpenia kvalitného genetického materiálu. V praxi je potom realitou, že chovatelia si capy medzi sebou vymieňajú, alebo do plemenitby zaraďujú staršie ročníky.
- Na nákupný trh plemenných capkov organizovaný SZCH Bratislava v Dobrej Nive boli predvedené aj zvieratá, ktoré neboli zaregistrované na svojich základných farmách a boli hodnotené, resp. zvieratá po prísune neboli papierovo presunuté na trh a následne boli predávané priamo od farmy producenta na farmu kupujúceho. Ďalším nedostatkom bolo zaradenie 5 capkov na trh pri nízkej telesnej hmotnosti (pod 32 kg), resp. v nízkom veku (pod 5 mesiacov) neboli hodnotení a boli odročení. Producenti, ktorí nespĺnili tieto kritériá následne boli agresívny voči komisii a snažili sa, aby uvedené zvieratá boli ohodnotené.
- Z predmetných zistení PI SR navrhuje „Smernicu pre organizovanie NT oviec a kôz “ upraviť tak, aby zvieratá nespĺňajúce kritériá veku, rastu a platných predpisov CEHZ neboli hodnotené a aby boli v zmysle smernice aj súčasťou Trhových poriadkov.
- Počas kontrol bolo zdokumentované, že u niektorých prihlásených baranov bola vykonaná paternita. **Vykonávanie DNA testov pôvodu pred nákupnými trhmi by bolo vhodné zabezpečiť u všetkých baranov a capov vybratých na nákupné trhy.**

Výkon kontroly úžitkovosti u plemenárskych zootechnikov.

a) Kontroly boli zamerané na dodržiavanie ustanovení zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne § 2, ods. 18 – zootecnická kontrola v chove, § 14, ods. 1 – pôvod HZ, § 17 – výkon kontroly úžitkovosti a § 25 – odborná spôsobilosť.

b) Poznanky z vykonaných kontrol.

- Inšpekčné kontroly boli vykonané u 8 plemenárskych, zamestnancov PS SR š.p. v rôznych regiónoch SR., boli vykonávané pri samotnom výkone KÚ mliečnej úžitkovosti a odbere vzoriek mlieka na farmách chovu oviec, v ovčinoch, alebo na pastve. Všetky chovy, v ktorých sa vykonávala kontrola úžitkovosti, mali uzatvorenú zmluvu na výkon kontroly úžitkovosti hovädzieho dobytku s PS SR, š. p. Bratislava. **Farmy chovu oviec a chované zvieratá boli zaregistrované v CE HZ Žilina, námatkovo prekontrolované zvieratá boli označené predpísaným spôsobom.**
- Plemenárski zootechnici zisťovali a evidovali pôvod zvierat na základe označenia, chovateľskej evidencie, v záznamoch o narodení, tetovaní a výbere jahniat a na POP plemenných baranov. Pri kontrolách boli predložené všetky potrebné dokumenty.
- **Pri kontrole mliekovej úžitkovosti sa využíva metóda AC, t. j. zaznamenávané je jedno kontrolné meranie (večerné za kontrolný deň).**

c) **Zhodnotenie inšpekčných kontrol.**

- V práci plemenárskych zootechnikov neboli zistené nedostatky, ktoré by závažným spôsobom ohrozili odhad plemennej hodnoty zvierat zaradených do KMÚ. **Sú odborne zdatní, prakticky ovládajú prácu s vlastnou databázou.** Bolo zistené, že prvý odber bol uskutočnený **v predpísanom termíne do 52 dní** po odstave jahniat a bola splnená predpísaná dĺžka doby medzi jednotlivými odbermi. Plemenárski zootechnici viedli predpísanú evidenciu potrebnú pre výkon kontroly mliekovej úžitkovosti v chove oviec.
- Samotné váženie mlieka prebiehalo bez vážnejších problémov. Subjekty, kde bolo vykonávané váženie boli pripravené materiálne a hlavne personálne na samotný výkon váženia. **Množstvo mlieka bolo merané s použitím mliekomerov typu Berango na dojárni.**
- Po vlastnom výkone KÚ a spracovaní rozborových protokolov, boli vzorky mlieka očíslované podľa rozborového protokolu a v bedničkách na vzorkovnice spolu s príslušnými tlačivami z merania, **zaslané prostredníctvom zvozu do 24 hodín do CLRM v Žiline.**
- **Z pozície plemenárskej práce by sme odporúčali výber zvierat do kontroly mliečnej úžitkovosti nie náhodne, ale podľa metodiky,** ktorá by upresnila výber zvierat tak, aby odhad plemennej hodnoty bol čo najpresnejší. Zároveň by mala byť určená percentuálna skladba na základe poradia prebiehajúcej laktácie, alebo na základe príbuzenského stavu (matka - dcéra), prípadne by sa mal určiť počet dcér po otcovi.
- **Všetci plemenárski zootechnici mali odbornú spôsobilosť pre výkon kontroly úžitkovosti oviec na základe predloženého Osvedčenia o získanom vzdelaní s celoštátnou platnosťou.**

Inšpekčné kontroly vykonané v šľachtiteľských chovoch oviec.

a) **Jedným z blokov inšpekčných kontrol v chove oviec, boli inšpekčné kontroly v šľachtiteľských chovoch oviec. Inšpekčné kontroly boli zamerané na kontrolu nasledovných paragrafov zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov :** § 2, ods. 18 – zootechnická kontrola, § 10 – činnosť hodnotiteľa, § 11 – príparovací plán, § 14, ods. 1 – pôvod oviec, § 15 – poskytnutie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat, § 18, ods. 3 – príparovacie plány, § 18, ods. 4 – používanie plemenníkov s osvedčením o použití na plemenitbu.

Celkovo bolo vykonaných 9 inšpekčných kontrol u chovateľov v Pleši., v PD Bukovina Strelníky, PD Predmier, PD Sebedín Bečov, RD Cerovan, družstvo Cerovo, SHR v Gemerských Dechtároch, RD „Veľká Rača“ Oščadnica, Agro Host'ovce s. r. o. farma Jedľové Kostolany, PD Jarovnice a na farme Uzovské Pekľany.

b) **Poznanky z vykonaných kontrol.**

- **Kontrolované šľachtiteľské chovy oviec mali zavedený Individuálny register chovaných zvierat na farme a zasielali hlásenia zmien do CEHZ. Predpísaná evidencia bola porovnávaná s chovateľskou evidenciou. Bola prekontrolovaná evidencia pôvodu - jednak potomstva určeného na obnovu základného stáda a taktiež pôvod plemenníkov, ktorí sa využívali v plemenitbe počas pripúšťacej sezóny resp. v minuloročnej plemenitbe.**
- **Hodnotenia v uvedených chovoch vykonávali pracovníci poverenej chovateľskej organizácie. Boli predložené záznamy z vykonaných bonitácií.**

- Kontrolovaným ŠCH bol vydaný MP SR Dekrét o uznaní ŠCH podľa jednotlivých plemien, podpísaný Výberovou komisiou pri MP SR.
- **Bolo prekontrolované dodržiavanie príparovacích plánov vypracovaných chovateľskou organizáciou počas pripúšťania a taktiež boli vykonané fyzické kontroly označovania plemenných baranov. Chovatelia mali zvieratá označené tetovaním a plastovými ušnými značkami s jedinečným číslom.**

c) *Zhodnotenie inšpekčných kontrol.*

- **Na základe inšpekčných kontrol možno povedať, že úroveň šľachtiteľských chovov je na vysokej úrovni. Centrálna evidencia je vedená predpísaným spôsobom, v chovoch sa vykonáva kontrola úžitkovosti.**
- V plemenitbe sa používajú plemenníky s vydaným Potvrdením o pôvode a Osvedčením o použití plemenníka na plemenitbu. Príparovacie plány sa dodržiavajú a označovanie zvierat je vykonávané predpísaným spôsobom.
- U niektorých subjektov sa využívajú aj plemenníky dovozené zo zahraničia. Tieto plemenníky majú všetky potrebné náležitosti ako je potvrdenie o pôvode a certifikát pre obchod vo vnútri spoločenstva.
- **Menšie nedostatky boli zistené v prípade SHR v Pleši, v prípade PD Jarovnice bolo kontrolou dodržiavania príparovacieho plánu zistené jeho porušenie, keďže v príparovacom pláne nebol určený náhradný plemenník. Chovateľ si určil náhradného barana bez konzultácie so šľachtiteľom.** Kontrolované subjekty zistené nedostatky odstránili v správe o splnení opatrení.

3.3.3. **Analýza nedostatkov v chove oviec.**

- Aj naďalej pretrváva problém s predajom plemenných baranov. **Hlavne u baranov v triede ER, kde je cena najvyššia, sa produkuje veľké množstvo baranov.** Vysoká cena odrádza chovateľov od ich nákupu. Pri cene 10 Sk za 1 kg váhy vyradenej ovce, a pri cene plemenných baranov od 390 do 700 Euro, by musel chovateľ predat' väčšiu časť stáda, aby plemenných baranov nakúpil.

Na základe uvedeného usudzujeme, že plemenárska práca, ako aj genetický pokrok v stádach stagnuje a asi bude stagnovať naďalej.

- V poslednom období sa na Slovensko dovážajú zvieratá nových plemien, ktorých početnosť nezodpovedá šľachteniu populácie. Sú to nové plemená, ktorých perspektíva je nejasná.
- **V roku 2009 boli vykonané kontroly aj v úžitkových chovoch oviec so zameraním na porušovanie § 18, ods. 4 – plemenitba HZ.** Menšia časť týchto inšpekčných kontrol bola v subjektoch, kde sa vykonávala prirodzená plemenitba v mesiacoch marec, apríl, máj so zameraním na produkciu vianočných jahniat, ale kontroly boli vykonané až po plemenitbe. Ide prevažne o subjekty, kde sa prirodzená plemenitba uskutočňuje dvakrát do roka, a to so zameraním na produkciu veľkonočných a vianočných jahniat a taktiež aj na celoročnú produkciu mlieka. **Pri inšpekčných kontrolách bolo mnohých prípadoch zistené, že v prirodzenej plemenitbe pôsobili barany bez**

vydaného Potvrdenia o pôvode. „Čierna plemenitba,, bola v roku 2009 zistená 17x “.

3.3.4. Návrh opatrení na úseku chovu oviec.

- 1. Odporúčame produkciu plemenných baranov, ktorá má neustále stúpajúcu tendenciu v počte vyprodukovaných zvierat, ale aj narastajúcu cenu za plemenný materiál a z toho vyplývajúcu nepredajnosť riešiť finančnými stimulmi pre kupujúceho.
Zodpovední : ZCHOK- d, SZCH**
- 2. Pokračovať v osvetovej a poradenskej činnosti v chovoch bez výkonu kontroly úžitkovosti.
Zodpovedný : ZCHOK – d**
- 3. Vykonávať overenie pôvodu DNA testom u všetkých baranov už pred nákupnými trhmi, tak ako je to u iných druhov hospodárskych zvierat. V prípade možnosti uvedenú činnosť posilniť dotačným titulom.
Zodpovedný : ZCHOK – d, SZCH**
- 4. Majiteľov plemenných zvierat upozorniť, že ak sa v POP uvádza tetovanie pre pravé a ľavé ucho, zviera musí byť podľa toho označené.
Zodpovedný : ZCHOK – d, PI SR**

3.3.5. Úlohy PI SR na úseku chovu oviec pre rok 2010.

- 1. Vykonať kontroly v ŠCH mliekových plemien oviec so zameraním na tvorbu nových línii.**
- 2. Vykonávať celoročné kontroly zamerané na overovanie pôvodu DNA testom u baranov pôsobiacich v plemenitbe v rámci celej SR vo všetkých stupňoch chovov.**
- 3. Vykonať kontroly Výberovej komisie na nákupných trhoch plemenných baranov.**
- 4. Vykonať kontroly na vedenie pôvodu zo strany matky u narodeného potomstva slúžiaceho na obnovu základného stáda a zisťovanie čiernej plemenitby so zameraním na členov SZCH.**

3.4. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU KÔZ.

Na úseku chovu kôz bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby:

- § 2, ods. 18 – zootechnická kontrola v chove kôz,
- § 8, § 9 – činnosť výberových komisií (kontrola na nákupných trhoch plemenných capov),
- § 14, ods. 1 – zisťovanie a evidovanie pôvodu kôz,
- § 15 – poskytovanie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat,
- § 18, ods. 3 – zostavovanie pripárovacích plánov v chove kôz,
- § 18, ods. 4 – používanie plemenníkov na plemenitbu s vydaným osvedčením o použití na plemenitbu v chove kôz.

V roku 2009 bolo v chove kôz vykonaných 34 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 16 krát, t.j. 47,1 % z celkového počtu vykonaných kontrol. Porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 39 krát. Na odstránenie nedostatkov kontrolované subjekty prijali opatrenie v 9 prípadoch a v 7 prípadoch bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (tab. č. 6, 11, graf č. 3).

V západoslovenskom regióne (kraj Nitra, Trenčín, Trnava, Bratislava)

boli v chove kôz vykonané 3 inšpekčné kontroly. Porušenie zákona bolo zistené 2 krát, čo je 66,7 %, pričom porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 5 krát. V 1 prípade bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (tab. č. 3, 11).

V stredoslovenskom regióne (kraj Banská Bystrica, Žilina)

bolo v chove kôz vykonaných 21 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 12 krát, čo je 57,1 %. Porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 32 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si kontrolované subjekty prijali opatrenie v 6 prípadoch. Návrh na zahájenie správneho konania bol podaný v 6 prípadoch (tab. č. 4, 11).

Vo východoslovenskom regióne (kraj Košice, Prešov)

bolo vykonaných 10 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 2 krát, čo je 20,0 % a porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo zistené 2 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov kontrolované subjekty prijali opatrenie v 2 prípadoch (tab. č. 5, 11).

3.4.1. Najčastejšie porušenia Zákona o šľachtení a plemenitbe HZ č. 194/98 Z.z. v Slovenskej republike na úseku chovu kôz (tab. č. 11, graf č. 3)

1. Zákon č. 194/98 Z.z. § 2 ods. 18 zootechnické kontroly.

Povinnosťou chovateľov je viesť dokumentáciu o označovaní a registrácii zvierat v súvislosti s centrálnou evidenciou hospodárskych zvierat.

Chovateľ nemá zaregistrovanú farmu, zaregistrované zvieratá, označené zvieratá, pasy zvierat, nezasiela údaje do centrálnej evidencie a pod.

Tento § bol kontrolovaný 31 krát, jeho porušenie bolo zistené v 9 prípadoch, čo je 29,0% a 23,1 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 1 krát, SS región 7 krát, VS región 1 krát.

2. Zákon č. 194/98 Z.z. § 14 zisťovanie a vedenie pôvodu HZ

Povinnosťou chovateľov a plemenárskych organizácií je zisťovať a evidovať pôvod HZ na základe údajov z prvotnej evidencie, údajov z inseminácie, prirodzenej plemenitby, kontroly úžitkovosti a testovania pôvodu.

Porušovanie jednotlivých paragrafov v chovoch kôz sa odvíja od chovateľskej úrovne. Kontroly boli vykonané v chovoch bez kontroly úžitkovosti. V týchto chovoch sa nie v každom vykonáva evidovanie jednostranného pôvodu zo strany matky u kozičiek určených na obnovu základného stáda.

Tento § bol kontrolovaný 25 krát, jeho porušenie bolo zistené v 8 prípadoch, čo je 32,0 % a 20,5 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 2 krát, SS región 6 krát.

3. Zákon č. 194/98 Z.z. § 15 poskytnutie údajov o pôvode, identifikácii a mieste určenia.

Vlastník, chovateľ, alebo držiteľ je povinný na požiadanie plemenárskej inšpekcie, alebo poverenej plemenárskej organizácie, poskytnúť údaje týkajúce sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat'a.

Porušovanie tohto paragrafu úzko súvisí z predchádzajúcim § 14 ods.1, tým, že chovatelia nevedú evidenciu o pôvode porušujú aj § 15.

Tento § bol kontrolovaný 30 krát, jeho porušenie bolo zistené v 9 prípadoch, čo je 30,0 % a 23,1 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 9 krát.

4. Zákon č. 194/98 Z.z. § 18 ods. 4 používanie plemenníkov v prirodzenej plemenitbe alebo v inseminácii (tab. č. 11, 24)

Povinnosťou chovateľov je používať plemenníkov v prirodzenej plemenitbe, alebo v inseminácii len takých, ktorým bolo vydané osvedčenie o použití na plemenitbu.

Chovateľ v plemenitbe používa aj vlastné nelicentované plemenníky, čím dochádza k hrubému porušeniu tohto paragrafu. Porušenie sa vždy týka len samotných chovateľov, ktorí sa tak pripravujú o kvalitné potomstvo vo vzťahu k mliekovej resp. mäsovej úžitkovosti.

Tento § bol kontrolovaný 29 krát, jeho porušenie bolo zistené v 11 prípadoch, čo je 37,9% a 28,2 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 2 krát, SS región 9 krát. „**Klasická čierna plemenitba**“ bola zistená v 6 prípadoch, čo je 20,68% z celkového počtu porušení. Z toho SS región 6 krát.

3.4.2. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

Kontroly v úžitkových chovoch kôz.

- a) V zmysle plánu kontrolnej činnosti boli vykonané inšpekčné kontroly zamerané na dodržiavanie zákona o šľachtení a plemenitbe v úžitkových chovoch kôz. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie ustanovení Zákona č.

194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov. Boli preverované § 2, ods. 18, § 14, ods. 1, § 15, § 18, ods. 3, § 18, ods.4. Pri kontrole sa kládol dôraz na vedenie a zadávanie údajov do CEHZ, vedenie pôvodov zvierat, príbuzenskú plemenitbu, používanie capov v prirodzenej plemenitbe a na vedenie údajov pre potreby plemenárskeho registra dát.

b) Poznanky z vykonaných kontrol.

- **V prevažnej miere sa jednalo o málopočetné chovy.** V rámci SR sa chová predovšetkým plemeno Biela koza, vyskytujú sa aj menej početné stáda kôz Búrskych, alebo Kamerunských. Počas inšpekčných kontrol bolo preverované, či chovatelia evidujú presuny a prísuny zvierat na farme, a nahlásujú vykonané zmeny do CEHZ. Stav zvierat vedené v CEHZ boli porovnávané so skutkovým stavom zvierat na farme, pričom bolo zistené, že nie všetky zmeny boli včas zaznamenané v CEHZ.
- **Kontroly boli j zamerané na evidenciu pôvodov chovaných zvierat na farme.** V kategórii úžitkových zvierat bol zo strany PI SR požadovaný jednostranný pôvod najmä zo strany matky, u plemenných zvierat bol požadovaný deklarovaný obojstranný pôvod po rodičoch..
- **Najväčším nedostatkom, ktorý bol zistený je dokladovanie pôvodu u starších zvierat,** ktoré chovatelia nadobudli od neregistrovaných chovateľov, ktorí si povinnosť nahlásiť zvieratá do CEHZ nespĺnili. Nákup bol vo väčšine zrealizovaný bez dokladov.
- **Kontrované bolo taktiež používanie plemenných capov v chove.** Bola vykonaná fyzická kontrola označenia plemenných capov a porovnaná s predloženou evidenciou pôvodu. Chovatelia musel preukázať, že capy boli hodnotené na nákupnom trhu a mali vystavené Potvrdenie o pôvode uznanou chovateľskou organizáciou.

3.4.3. Analýza nedostatkov v chove kôz.

- **V chovoch kôz pretrváva nejasný stav v produkcii a nákupe plemenných zvierat. Producentov čistokrvných zvierat je každý rok menej.** Problémom stále ostáva, podobne ako v minulom období, slabá plemenárska osveta v chove kôz. Veľa nezaregistrovaných zvierat a pripúšťanie s capmi bez licencie ohrozuje tento chov.
- V regióne východného Slovenska pomaly zanikli chovy s čistokrvnými plemenami kôz, ako ZO SZCH Haniska a ZO SZCH Trebišov. Na nákupných trhoch v Haniske sa každým rokom hodnotí len minimum plemenných capov, čo je na počet kôz v danom regióne málo. Na tomto mieste je vhodné do budúceho obdobia zvážiť vykonanie inšpekčných kontrol v práci konzultantov resp. hodnotiteľov SZCH v chovoch kôz v rámci celej SR, podobne ako tomu bolo u plemenárskych zootechnikov. Dôvodom uvedeného návrhu sú stále pretrvávajúce nedostatky pri nákupných trhoch plemenných capkov, ktoré veľmi úzko súvisia s týmito pracovníkmi. Výkon KMÚ treba dať na jednu kvalitatívnu úroveň, či ide o pracovníkov PS SR š. p. na jednej strane, či o pracovníkov SZCH na strane druhej.

- **Pri kontrolách zameraných na dovoz HZ zo zahraničia neboli zistené žiadne závažné nedostatky** a na základe zasielaných zoznamov ŠVPS o dovozoch zvierat, by bolo vhodné pokračovať aj v budúcnosti vykonávať tento typ kontrol. Avšak zo strany ŠVPS treba zasielať aktuálnejšie zoznamy, pretože údaje v tohtoročných zoznamoch aktuálne nie sú (väčšinou sú staré pol roka resp. jeden rok).

V ďalšom období by bolo v rámci celej SR potrebné vykonať inšpekčné kontroly u malých producentov capkov, ktorí sú členmi SZCH. Kontroly vykonať v období tesne pred nákupným trhom, zamerať sa na zaevidovanie capkov do CEHZ, označenie capkov a vedenie chovateľskej evidencie.

3.4.4. Návrh opatrení na úseku chovu kôz.

- 1. Chov kôz v SR väčšinou je v malochovoch u SHR, alebo fyzických osôb. Kontrolu úžitkovosti v málopočetných chovoch vykonávajú pracovníci SZCH.** Je potrebné skvalitniť prácu SZCH ohľadne osvetovej činnosti, u drobných chovateľov riadiť plemenitbu tak, aby nedochádzalo k porušovaniu legislatívy.
Zodpovedný : SZCH
- Na nákupný trh v **Dobrej Nive prišli zvieratá nezaregistrované na svojich základných farmách**, capkovia boli zaradení na trh pri nízkej telesnej hmotnosti resp. v nízkom veku. Z toho dôvodu vykonať kontrolu u konzulentov resp. hodnotiteľov SZCH v chovoch kôz.
Zodpovedný : PI SR
- V rámci regiónu stredného Slovenska produkujú capkov malí chovatelia, kde je evidencia v zlom stave.** Je veľký predpoklad, že kvôli zlej evidencii, veľa capkov bude mať pôvody nesúhlasné po rodičoch. **Z toho dôvodu je potrebné vykonanie overenia pôvodu DNA testom u capkov týchto producentov, za účelom predaja na nákupnom trhu.**
Zodpovedný : PI SR, MP SR, ZCHOK – d

3.4.5. Úlohy PI SR na úseku chovu kôz pre rok 2010.

- 1. Vykonávať inšpekčné kontroly so zameraním na prácu konzulentov resp. hodnotiteľov SZCH.**
- 2. Vykonávať častejšie kontroly zamerané na pôvodovosť a plemennú spôsobilosť capov.**
- 3. Vykonávať kontroly Výberovej komisie na nákupných trhoch plemenných capov.**
- 4. Pokračovať vo vykonávaní kontrol malých producentov capkov, ktorí sú členmi SZCH v rámci celej SR. Kontroly zamerať aj na overenie pôvodu DNA testom.**

3.5. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU KONÍ.

Na úseku chovu koní bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby :

- § 2, ods. 18 – zootecnická kontrola v chove koní,
- § 14, ods. 1 – zisťovanie a evidovanie pôvodu koní,
- § 15 – poskytovanie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia koní,
- § 18, ods. 3 – zostavovanie pripárovacích plánov v chove koní,
- § 18, ods. 4 – používanie plemenníkov na plemenitbu s vydaným osvedčením ,
- § 22, ods. 1 – výkon inseminácie v chove koní,
- § 23 – prirodzená plemenitba v zmluvných chovoch,
- § 25 – odborná spôsobilosť IT v chove koní.

V roku 2009 bolo v chovoch koní vykonaných 36 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 20 krát, čo je 55,6 % z celkového počtu vykonaných kontrol, pričom bolo zistených 41 porušení jednotlivých § zákona. Na odstránenie nedostatkov si kontrolované subjekty prijali 12 krát opatrenia a 8 krát bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (tab. č. 6, 12, graf č. 3,8).

V západoslovenskom regióne (kraj Nitra, Trenčín, Tnava, Bratislava)

boli v chove koní vykonané 4 inšpekčné kontroly. Porušenie zákona bolo zistené 4 krát, čo je 100,0 % z celkového počtu vykonaných kontrol, pričom bolo zistených 8 porušení jednotlivých § zákona. Na odstránenie zistených nedostatkov si 1 kontrolovaný subjekt prijal opatrenia a 3x bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (tab. č. 3, 12).

V stredoslovenskom regióne (kraj Banská Bystrica, Žilina)

bolo v chove koní vykonaných 15 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené 7 krát, čo je 46,7 % z celkového počtu vykonaných kontrol, pričom bolo zistených 18 porušení jednotlivých § zákona. Na odstránenie zistených nedostatkov si 6x kontrolované subjekty prijali opatrenia a v 1 prípade bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (tab. č.4, 12).

Vo východoslovenskom regióne (kraj Košice, Prešov)

bolo v chove koní vykonaných 17 inšpekčných kontrol. Porušenie zákona bolo zistené v 9 prípadoch, čo je 52,9 %, pričom porušenie zákona podľa jednotlivých § bolo 15 krát. Na odstránenie zistených nedostatkov si subjekty prijali 5 krát opatrenia a 4 krát bol podaný návrh na zahájenie správneho konania (tab. č. 5, 12).

3.5.1. Najčastejšie porušenia Zákona o šľachtení a plemenitbe HZ č. 194/98 Z.z. v SR na úseku chovu koní (tab. č.12, graf č. 3,8).

1. Zákon č. 194/98 Z.z. § 2 ods.18 zootecnické kontroly.

Povinnosťou chovateľov je viesť dokumentáciu o označovaní a registrácii zvierat v súvislosti s centrálnou evidenciou hospodárskych zvierat.

Chovateľ nemá zaregistrovanú farmu, zaregistrované a označené zvieratá, pasy zvierat, nezasiela údaje do centrálnej evidencie a pod.

Tento § bol kontrolovaný 36 krát, jeho porušenie bolo zistené v 16 prípadoch, čo je 44,4% a 39 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 4 krát, SS región 4 krát, VS región 8 krát.

2. Zákon č. 194/98 Z.z. § 14 zisťovanie a vedenie pôvodu HZ

Povinnosťou chovateľov a plemenárskych organizácii je zisťovať a evidovať pôvod HZ na základe údajov z prvotnej evidencie, údajov z inseminácie, prirodzenej plemenitby, kontroly úžitkovosti a testovania pôvodu.

Tento § bol kontrolovaný 31 krát, jeho porušenie bolo zistené v 14 prípadoch, čo je 45,2% a 34,1 % z celkového počtu porušení. Z toho ZS región 4 krát, SS región 4 krát, VS región 6 krát.

3. Zákon č. 194/98 Z.z. § 15 poskytnutie údajov o pôvode, identifikácii a mieste určenia

Vlastník, chovateľ, alebo držiteľ je povinný na požiadanie plemenárskej inšpekcie, alebo poverenej plemenárskej organizácie poskytnúť údaje týkajúce sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat'a.

Tento § bol kontrolovaný 36 krát, jeho porušenie bolo zistené v 7 prípadoch, čo je 19,4% a 17,1 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región v siedmych prípadoch.

4. Zákon č. 194/98 Z.z. § 18 ods. 4 používanie plemenníkov v prirodzenej plemenitbe alebo v inseminácii (tab. č. 12, 24, graf č.8)

Povinnosťou chovateľov je používať plemenníkov v prirodzenej plemenitbe, alebo v inseminácii len takých, ktorým bolo vydané osvedčenie o použití na plemenitbu.

Tento § bol kontrolovaný 30 krát, jeho porušenie bolo zistené v 4 prípadoch, čo je 13,3% a 9,8 % z celkového počtu porušení. Z toho SS región 3 krát, VS región 1 krát. „Klasická čierna plemenitba“ bola zistená v 1 prípade, čo je 3,44 % z celkového počtu porušení. Z toho VS región 1 krát.

3.5.2. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

Inšpekčné kontroly v chovoch koní, kde sa narodili žriebätá po nelicentovaných žrebcoch.

a) Kontroly vykonané v chovoch koní boli zamerané na potomstvo po nelicentovaných žrebcoch. Boli prekontrolované ustanovenia § 2. ods. 18, § 14, ods. 1, § 15 a § 18, ods. 4.
Kontroly boli vykonané v 17 subjektoch.

b) *Poznanky z vykonaných kontrol.*

RS PI SR Nitra - inšpekčné kontroly vykonané na základe podnetov boli zamerané na potvrdenie čiernej plemenitby boli vykonané u chovateľov v Malinovej, v Mužli a v Marcelovej.

- Pri kontrolách boli zistené porušenia zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne § 2, ods. 18, § 14, ods. 1 a § 15. **Uvedení chovatelia nemali pri kontrole označené kone predpísaným spôsobom, ďalej nemali doklady o pôvode na kontrolované kone a neposkytli údaje o pôvode a identifikácii koní.** Jednalo sa vo všetkých prípadoch o kone, ktoré nepochádzali z vlastného chovu, ale boli nakúpené od iných chovateľov na Slovensku, resp. v Maďarsku.
- **Väčšinou sa jednalo o nákup koní bez pôvodu a predpísaneho označenia od predchádzajúcich chovateľov-majiteľov.** Kontrolované žrebce v počte 4 ks nachádzajúce sa v týchto kontrolovaných chovoch nemali v čase kontroly vydané Osvedčenia o použití v plemenitbe. V uvedených chovoch sa pri kontrole nenachádzali žriebäta z vlastného chovu, ale tieto pochádzali len z nákupu od iných chovateľov. Kontrolovaní chovatelia boli upozornení zo strany pracovníkov RS Nitra, že použitie týchto žrebčov v plemenitbe bez vydaného osvedčenia o použití v plemenitbe, bude považované zo strany PI RS za porušenie zákona č. 194 / 98 Z. z. v § 18, ods. 4.
- **Pri kontrole bol chovateľom zo strany pracovníkov PI SR poskytnutý aj telefonický kontakt na pracovníka ZCHKS – d za účelom odstránenia zistených nedostatkov.** Nezaslanie chýbajúcich dokladov o pôvode t. j. pasov na kontrolované kone v stanovenom termíne riešila PI SR návrhom na začatie správneho konania.

RS PI SR Banská Bystrica - porušenie ustanovení zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov v § 14, ods. 1, vzťahujúcich sa na vedenie pôvodu potomstva, bolo zistené v štyroch prípadoch, kedy nevedel chovateľ preukázať pôvod narodeného potomstva.

- **Kontrolované subjekty v nemali v deň inšpekčnej kontroly doklady o pôvode na chované kone, nemali označené a registrované zvieratá. Chovateľom chýbali pasy na kone, údaje o pôvode a identifikácii koní a chýbali doklady o pripúšťaní.**
- Bolo zistené, že v jednom prípade, že sa narodilo žriebä bez známeho pôvodu zo strany otca. **Matka žriebäťa bola pri nákupe žrebná a pôvodný majiteľ kobyly neposkytol chovateľovi údaje o pripúšťaní.** V správe o splnení opatrení zaslal chovateľ fotokópiu Výpisu z centrálnej evidencie o registrácii koňa na kobyľku narodenú v roku 2008.
- Chovateľ v Novej Baňi nevedel preukázať pôvod zo strany otca pri 3 ks žriebät. **Podľa skutočností uvedených v doručenom vyjadrení vyplýva, že v chove došlo v roku 2008 k pripúšťaniu 3 ks kobýl nelicentovanými žrebcami a zo strany PI SR bol spracovaný návrh na správne konanie.**

RS PI SR Prešov - inšpekčné kontroly boli vykonané u 10 chovateľov v Spišských Vlachoch, v Stropkove, Odoríne, v Prešove, Košiciach, v Kežmarku, v Chmelove, Čížaticiach, a v Lužanoch pri Topli.

- **Pri ôsmych kontrolách bolo zistené, že majitelia overenie paternity do termínu kontroly nevykonali a nebol potvrdený pôvod žriebät po žrebcoch s vydaným osvedčením na použitie v plemenitbe.** V štyroch prípadoch majitelia žriebät vykonali overenie pôvodu žriebät v stanovenom termíne, pričom u všetkých žriebät sa potvrdil pôvod po licentovaných žrebcoch.

3.5.3.

Analýza nedostatkov v chovoch koní.

- **Z analýzy jednotlivých chovov so zisteným porušením ustanovení § 14, ods. 1, vyplynulo, že pôsobenie nelicentovaných žrebcov v plemenitbe v kontrolovaných subjektoch nebolo priamo zistené.** V niektorých prípadoch však kontrolované subjekty v termíne nevykonali overenie paternity DNA testom, čiže použitie takýchto žrebcov sa nedá vylúčiť.
- **Niektorí chovatelia nemali v deň kontroly doklady o pôvode koní.**
- **Častým problémom sú najmä chýbajúce doklady o pripúšťaní, ktoré niektorí chovatelia pri predaji nedajú novému majiteľovi kobyly. Pri zistení nedostatkov v chove chovatelia často argumentujú tým, že oni nepotrebujú doklady o pôvode koní, pretože chov koní nie je hlavným zdrojom príjmov a nepoberajú dotácie na chov koní.**
- **Počas vykonaných kontrol bolo aj v roku 2009 zistené „náhodné“ pripustenie kobýl.** V takomto prípade možno hovoriť o zanedbaní základných pravidiel pri manipulácii so zvieratami. V konkrétnom chove mal chovateľ plemenné kobyly plemena športový pony a boli pripustené žrebcami, ktorým sa podarilo dostať do oplôtku ku kobylám. Tieto skutočnosti však vyplynuli až z dodatočne zaslaného vyjadrenia chovateľa.
- **Výberom subjektov na kontrolu bolo aj v roku 2009 zistené narodenie žriebät po nelicentovaných žrebcoch. Rozsah tohto javu v rámci územnej pôsobnosti PI SR je ťažké odhadnúť, je chybou, že aktuálne zoznamy žriebät ZCHKS – d už nesprístupňuje.**
- **V súčasnosti je v CEHZ evidovaný iba chov koní na danej farme, bez ohľadu na to či sa na farme kone aj fyzicky nachádzajú. Majitelia koní majú svoje zvieratá často ustajnené v zariadeniach iných chovateľov a nie sú registrovaní v CEHZ, nakoľko zaregistrovaný je chov, v ktorom majú zvieratá ustajnené. Je pozitívne, že sa rozbieha rozšírenie CEHZ aj o modul kone.**
- **Podobne ako v predchádzajúcich obdobiach, aj v súčasnom období súvisí problematika chýbajúcich dokladov o pôvode hlavne s predajom koní bez dokladov. V takých prípadoch nevie nový majiteľ v deň kontroly preukázať pôvod zvierat.**
- **V roku 2009 bola schválená podpora na registráciu chovov a zvierat v CE formou podpory vyplácanej cez ZCHKS-d ako subvencovaná služba. Od účinnosti tohto opatrenia stúpol počet chovov koní registrovaných v CEHZ niekoľkonásobne v porovnaní s rokom 2008.**
- **V roku 2009 bolo v jednom prípade evidované využívanie umelej inseminácie kobýl inseminačnou dávkou čerstvej spermy.** Kontrolovaný subjekt nakupoval inseminačné dávky na základe príjmových pokladničných dokladov. Po vykonaní inseminácie a potvrdení žrebnosti bol inseminačnou stanicou vystavený pripúšťací lístok. Insemináciu vykonával technik, ktorý preukázal odbornú spôsobilosť na výkon inseminácie osvedčením o odbornej spôsobilosti na výkon inseminácie koní vydaným Veterinárnou a farmaceutickou univerzitou v Brne.

3.5.4. Návrh opatrení na úseku chovu koní.

- 1. Pokračovať v poradenskej činnosti ohľadne informovania chovateľov koní o povinnosti registrovať farmy pre chov koní v CEHZ.
Zodpovední : PI SR, ZCHKS-d**
- 2. Účinným spôsobom ako eliminovať pôsobenie nelicentovaných žrebcov v plemenitbe, sú cieľové kontroly v chovoch, kde sa narodilo potomstvo takýchto žrebcov, na základe poskytnutého zoznamu narodených žriebät.
Zodpovední : PI SR, ZCHKS-d**
- 4. Zabezpečiť prepojenie registra chovu koňovitých zvierat v rámci CEHZ s Centrálnou evidenciou chovu koní pri Národnom žrebčine Topoľčianky, š.p..
Zodpovední: PS SR, š.p., NŽ Topoľčianky , š.p.**
- 5. Pri subkontrolách v chovoch koní a zistení opakovaných porušení pristúpiť k vyšším sankčným postihom.
Zodpovedný : PI SR**

3.5.5. Úlohy PI SR na úseku chovu koní pre rok 2010.

- 1. Uskutočniť kontroly držiteľov plemenných žrebcov počas pripúšťacej sezóny.**
- 2. Vykonať kontroly v chovoch, kde sa narodili žriebätá po nelicentovaných žrebcoch.**
- 3. V chovoch, kde boli v minulosti zistené porušenia vykonať subkontroly.**

3.6. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVOU HYDINY.

Na úseku chovu hydiny bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby :

- § 2, ods. 18 – zootechnická kontrola v chove hydiny,
- § 9 – uznávacie komisie,
- § 10 – odborná spôsobilosť hodnotiteľov,
- § 11, písm. a – šľachtenie v populáciách a chovoch,
- § 12 – šľachtiteľské chovy a iné šľachtiteľské jednotky,
- § 14, ods. 1 – zisťovanie a evidovanie pôvodu v chove hydiny,
- § 15 – poskytnutie údajov o pôvode, identifikácii a mieste určenia zvierat,
- § 17 – výkon kontroly úžitkovosti,
- § 18, ods. 4 – plemenitba v chove hydiny,
- § 19 – liahnutie hydiny

V roku 2009 bolo v chove hydiny vykonaných 10 inšpekčných kontrol, z toho ZS kraj 7 kontrol a VS kraj 3 kontroly. Porušenie zákona bolo zistené 3 krát, čo je 30,0 % z celkového počtu vykonaných kontrol, pričom boli zistené 3 porušenia jednotlivých § zákona. Na odstránenie nedostatkov si kontrolovaný subjekt prijal 3x opatrenia (tab. č. 3, 5, 6, 13, graf č. 3)

3.6.1. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

- V roku 2009 boli vykonané inšpekčné kontroly s dôrazom zameraným na uznávanie liahní hydiny, kontroly v šľachtiteľských chovoch a v úžitkových chovoch hydiny. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie ustanovení dodržiavanie § 2, ods. 18 – zootechnická kontrola v chove, § 9 – uznávacie komisie, § 10, ods. 1, písm. f – uznávanie liahní hydiny, § 11 písm. a) – príparovací plán, § 12 – uznanie šľachtiteľskej jednotky, § 14 ods. 1 – kontrola pôvodov chovaných zvierat, § 15 – indentifikácia zvierat, § 17 – kontrola úžitkovosti, § 18 ods. 3 – príbuzenská plemenitba, § 18 ods. 4 – pôsobenie plemenníkov v plemenitbe, § 19, ods. 3 – liahnutie hydiny.
- V rámci previerok liahní hydiny bolo celkom bolo vykonaných 5 inšpekčných kontrol. Previerky boli vykonané v chovoch kačíc (3 IK), v chove husí (1 IK) a v chove nosivých sliepok (1 IK) a boli zamerané hlavne na dodržiavanie § 10, ods. 1, písm. f – uznávanie liahní hydiny. Pri vykonávaných kontrolách liahní hydiny sa PI SR stretávala s malou informovanosťou chovateľov a prevádzkovateľov liahní ohľadom uznávania liahní v roku 2009.
- Kontrolované subjekty neboli oboznámené so skutočnosťou, že MP SR poverilo uznávaním liahní Plemenárske služby SR š. p. Bratislava. Vzhľadom na tieto zistené skutočnosti boli všetky kontrolované subjekty oboznámené zo strany PI SR o potrebe požiadať o uznanie liahne pre ďalšie obdobie liahnutia, pre liaharenskú sezónu od roku 2010, Plemenárske služby š.p. Bratislava .

- **Treba upozorniť na permanentný dovoz 1-dňového a staršieho materiálu zo zahraničia na Slovensko, tým vzniká našim chovateľom problém s odbytom.** Táto skutočnosť sa odráža aj na celkovom stave liahní, ktoré sú prevádzkované oproti predchádzajúcim rokom na podstatne nižšie množstvo násadových vajec, dokonca dochádza aj k úplnému zastaveniu liahnutia.
- **Inšpekčné kontroly vo vyšších šľachtiteľských stupňoch** boli vykonané u 4 chovateľov. Bolo prekontrolované uznanie chovu pri prehodnocovaní, označenie sliepok a kohúta, potvrdenie o pôvode na kohúta, dodržanie pomeru pohlavia ako aj kontrola úžitkovosti vedená v chove. Pri kontrolách bolo zistené, že chovatelia si vykonávajú kontrolu úžitkovosti, **evidencia je vedená v rôznych zošitoch, ale nie na predpísaných tlačivách.** Nie je známe, kto uvedené výsledky KÚ archivuje. Odbornú spôsobilosť pre výkon KU mala len jedna osoba, u zostávajúcich chovateľoch chýbalo odborné školenie nutné pre túto činnosť. **SZCH vykonáva školenie hodnotiteľov pre druhy HZ na ktoré má oprávnenie, ale nie v akreditovanom stredisku, pričom SZCH nevydáva Osvedčenie o školení.**

3.6.2. Úlohy PI SR na úseku chovu hydiny pre rok 2010.

1. **Vykonať inšpekčné kontroly s dôrazom zameraným na preverenie uznávania liahní hydiny.**
2. **Náhodne vykonať kontroly hodnotiteľov na výstavách organizovaných SZCH.**
3. **V súvislosti s vedením evidencie a pôvodovosťou násadových vajec a jednodňových kurčiat vykonať kontroly v ŠCH hydiny.**

3.7. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU KRÁLIKOV.

Na úseku chovu králikov boli predmetom kontrol predovšetkým:

- § 2, ods. 18 – **zootecnická kontrola v chove králikov,**
- § 14, ods. 1 – **zisťovanie a evidovanie pôvodu králikov,**
- § 15 – **poskytnutie údajov o pôvode, identifikácii a mieste určenia zvierat,**
- § 18, ods. 4 – **používanie plemenníkov na plemenitbu s vydaným osvedčením o použití na plemenitbu v chove králikov,**
- § 25, ods. 1 – **odborná spôsobilosť hodnotiteľov králikov.**

V roku 2009 bolo v chove králikov vykonaných 5 inšpekčných kontrol, z toho SS regiónu 2 kontroly a vo VS regiónu 3 kontroly. Porušenie zákona nebolo zistené, taktiež neboli zistené porušenia jednotlivých § zákona (tab. č. 4, 5, 6, 15).

3.7.1. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

- **Pri kontrolách sa kládol dôraz na štatút chovu, označenie zvierat, na vedenie prvotnej evidencie, na POP zvierat, na pôvody zvierat, na pôsobenie samcov v plemenitbe a príbuzenskú plemenitbu.**
- Kontroly boli vykonané v plemennom a v kmeňovom chove u chovateľov : **p.** v **Badíne** - plemeno Činčila veľká, v **Martine** - plemeno Francúzsky baran, v **Brezove** – plemeno Veľký svetlý strieborný králik, v **Sobrancach** – plemeno Belgický obor a v **Humennom** – Nemecký obrovitý strakáč.
- **U žiadneho chovateľa nebolo zistené porušovanie zákona o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat. Chovatelia dodržiavali pravidlá a povinnosti vyplývajúce zo smerníc uznanej chovateľskej organizácie. Kontrolované subjekty disponovali potrebným materiálno-technickým vybavením na prevádzkovanie kmeňového a plemenného chovu králikov.**
- V chovoch kontrolované subjekty viedli a evidovali predpísanú evidenciu - registračné číslo chovateľa v SZCH, pripúšťacie potvrdenia králikov, rodokmene králikov, oceňovacie lístky, chovné listy pre plemenný chov králikov, uznávací list plemenného chovu králikov, evidenčné karty samíc. **Králiky boli zaregistrované v plemenárskej evidencii, ktoré vedú jednotlivé základné organizácie SZCH.**
- Boli predložené Uznávacie listy vydané uznanou chovateľskou organizáciou Slovenský zväz chovateľov, Bratislava. Plemenné králiky boli označené predpísaným spôsobom, t. j. označenie tetovaním v zmysle registračného poriadku SZCH. Koterce boli označené evidenčnými kartami samíc (samice) a rodokmeňmi (samce). Chovatelia zisťovali a evidovali pôvod narodeného potomstva zo strany matky a otca v evidenčných kartách samíc, kde evidoval ušné čísla matky, dvojgeneračný pôvod, dátum pripustenia, ušné čísla samca, dátum vrhu, počet narodených mláďat a počet odchovaných mláďat.
- **Označovanie tetovaním bolo realizované v zmysle registračného poriadku SZCH, keď boli mladé králiky pod matkou.** Údaje boli následne doplnené do pripúšťacieho potvrdenia králikov. Pripúšťacie potvrdenia králikov a rodokmene králikov chovatelia zasielali pravidelne klubovému registrátorovi na overenie. Overené pripúšťacie potvrdenia a rodokmene králikov boli zaslané tajomníkovi Ústrednej odbornej komisie pre chov králikov a kožušinových zvierat.
- Kontrolované subjekty raz ročne zasielali chovné listy na SZCH, Bratislava, kde boli uvedené výsledky dosiahnuté v chove (počet odchovaných a zaradených králikov do plemenitby, účasť na výstavách, získané ocenenia z výstav, atď.).
- **Skontrolované bolo taktiež využívanie výnimky v chove králikov na výkon príbuzenskej plemenitby.** Výnimka na príbuzenskú plemenitbu všetkých stupňov je povolená v zmysle Smernice pre uznávanie plemenných, kmeňových, regeneračných a výskumných chovov králikov a v zmysle Registračného poriadku pre registráciu a tetovanie králikov v SR, ktoré vydala uznaná chovateľská organizácia Slovenský zväz chovateľov, Bratislava. Pri kontrolách bolo zistené, že chovatelia spĺňali podmienky pre udelenie výnimky pre výkon príbuzenskej plemenitby. Šľachtenie v populáciách králikov zabezpečujú posudzovatelia a hodnotitelia králikov SZCH.
- **Chovatelia sa aktívne zapájajú do činností vo svojich základných organizáciách SZCH, v príslušných chovateľských kluboch a sú vedení**

ako posudzovatelia v zozname posudzovateľov a hodnotiteľov králikov SZCH po záverečných skúškach adeptov v roku 2008.

- **Kontrolované chovy králikov boli na vysokej úrovni, čo bolo potvrdené množstvom ocenení na domácich a zahraničných výstavách.**

3.7.2. Úlohy PI SR na úseku chovu králikov pre rok 2010.

1. **Vykonať kontroly v jednotlivých chovateľských klubov.**
2. **Vykonať inšpekčné kontroly hodnotiteľov na výstavách organizovaných SZCH.**

3.8. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU RÝB.

Na úseku chovu rýb bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby :

- § 15 – poskytnutie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia v chove rýb,
- § 19a, ods. 1 – platnosť osvedčení na chov rýb,
- § 19a, ods. 2a – kontrola údajov fyzickej osoby s vydaným osvedčením
- § 19a, ods. 3a – kontrola živnostenského listu
- § 19a, ods. 3b – kontrola dokladu o vlastníctve, alebo prenájme vodnej plochy
- § 19a, ods. 3c – kontrola odbornej spôsobilosti
- § 19a, ods. 3d – kontrola činnosti veterinárneho dohľadu
- § 19a, ods. 3e – kontrola identifikačných údajov o vodnej ploche
- § 19a, ods. 3f – kontrola osádky rybníka – druh rýb a ich pôvod

V roku 2009 bolo v chovoch rýb vykonaných 8 inšpekčných kontrol, z toho v ZS regiónu 1 kontrola, SS regiónu 4 kontroly a VS regiónu 3 kontroly. Porušenie zákona, ani porušenie jednotlivých § zákona nebolo zistené (tab. č. 3, 4, 5, 6, 18).

3.8.1. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

- V zmysle plánu kontrolnej činnosti boli vykonané kontroly dodržiavania zákona číslo 194 / 1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe v znení neskorších predpisov v chove **hospodársky významných druhov sladkovodných rýb**. Inšpekčné kontroly boli zamerané na dodržiavanie ustanovení zákona č. 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne § 15 – údaje týkajúce sa

pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat a § 19a – vydávanie osvedčení na chov rýb. Pri kontrole sa kládol dôraz na vydané osvedčenia na chov rýb a na preverovanie údajov uvedených na osvedčení, t. j. osobných údajov žiadateľa, živnostenský list, výpis z obchodného registra, doklad o vlastníctve, alebo prenájme vodnej plochy, doklad o odbornom vzdelaní, potvrdenie o veterinárnom dohľade, identifikácia vodnej plochy a druhy rýb, ktoré chovateľ chová, alebo chce v budúcnosti chovať.

- Boli preverené chovy rýb : **SHR v Skačanoch,, Salmothem – Invest, s. r. o. Vrbov, Peoples, s. r. o. hospodárstvo Svit, SHR v Kolačkove, Rybárstvo Brčná, spol. s r.o., Žilina, Slovenský rybársky zväz – Rada, Žilina, SHR v Hornej Štubňi a Slovryb a. s. Príbovce.**
- **Pri kontrolách bolo zistené, že všetkým kontrolovaným subjektom bolo vydané osvedčenie pre chov rýb a osvedčenia boli predĺžené na ďalšie päťročné obdobie.**
- **Na základe vykonaných inšpekčných kontrol bolo zistené, že v chove lososovitých rýb na Slovensku stále neexistujú uznané šľachtiteľské chovy a iné šľachtiteľské jednotky.**
- V zákone o šľachtení a plemenitbe HZ nie sú uvedené kritéria pre výber generačných rýb, ani metodika označovania a výkonu kontroly úžitkovosti v chove sladkovodných rýb. **Rovnako nebol ešte zadefinovaný plemenný štandard jednotlivých druhov lososovitých rýb.** Najrozšírenejším druhom z lososovitých rýb v chovoch rýb je pstruh dúhový, ktorý bol dovezený na územie Európy z Kanady.
- **V chovoch sa vykonáva negatívna selekcia pri predvýberoch a pozitívna selekcia pri samotnom výbere. Kritériá na posúdenie vlastnej úžitkovosti sú stanovené s ohľadom na hospodársku efektívnosť produkcie tržných rýb (intenzita rastu, morfológická stavba, zdravotný stav, kondícia). Predvýbery a posudzovanie rýb vykonávajú pracovníci hospodárstiev, ktorí majú odborné vzdelanie zamerané na rybárstvo a disponujú praktickými skúsenosťami v chove rýb.**
- Označovanie rýb sa stále nevykonáva, pretože v chovoch lososovitých rýb dochádza pri umelom výbere k vysokým stratám generačných rýb. **V chove rýb neexistuje predpis, ktorý by špecifikoval spôsob označenia rýb.**
- **V chovoch sa prevažne vedie evidencia o počtoch chovaných rýb podľa jednotlivých kategórií. Skontrolované boli aj liahne, kde len v jednom prípade sa nachádzali nainkubované ikry v rannom štádiu vývoja. V jednom prípade si chovateľ dával liahnuť ikry inému subjektu, ktorý má vydané osvedčenie na chov rýb. Tento spôsob liahnutia realizujú chovatelia v chovoch, kde kvalita a teplota vody nevyhovuje pre proces inkubácie.**
- **Vyprodukovaná násada pstruha potočného a lipňa tymiánového je používaná len na obnovu generačných stád a zarybnenie rybárskych revírov.**
- **Možno konštatovať, že v chovoch rýb v SR, v celkovom zhodnotení nenastala žiadna podstatná zmena oproti predchádzajúcim obdobiam. Situáciu v chovoch rýb by pomohli vyriešiť pripravované legislatívne úpravy nového plemenárskeho zákona a jeho čo najskoršia účinnosť.**

3.8.2. Návrh opatrení na úseku chovu rýb.

1. **V pripravovanom zákone o šľachtení a plemenitbe HZ zapracovať ustanovenia, ktoré budú jasne definovať podmienky a druhové špecifiká pre chov rýb.**
- 3.4.1. **Zorganizovať pracovné stretnutie PI SR, MP SR a uznávacej komisie pre chov rýb za účelom prejednania problematiky šľachtenia a plemenitby v chove rýb.**
Zodpovedný : PI SR, MP SR

3.8.3. Úlohy PI SR na úseku chovu rýb pre rok 2010.

1. **Vykonať kontroly podľa zaregistrovaných chovateľov.**

3.9. VÝSLEDKY KONTROLNEJ ČINNOSTI NA ÚSEKU CHOVU VČIEL.

Na úseku chovu včiel bolo predmetom kontrol plnenie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby :

- § 2, ods. 18 – zootechnická kontrola ,
- § 4, ods. 1 – šľachtenie v populáciách a chovoch HZ, oprávnenie na šľachtenie a plemenitbu,
- § 14, ods. 1 – zisťovanie a evidovanie pôvodu včiel,
- § 14, ods. 2 – overovanie pôvodu včiel,
- § 15 – poskytovanie údajov týkajúcich sa pôvodu, identifikácie a miesta určenia zvierat,
- § 17, ods. 1 – kontrola úžitkovosti a testovanie vlastností v chove včiel,
- § 22, ods. 1 – výkon inseminácie v chove včiel,
- § 25, ods. 1 – odborná spôsobilosť pre výkon kontroly úžitkovosti v chove včiel.

V roku 2009 bolo v chovoch včiel vykonaných 12 inšpekčných kontrol, z toho v ZS regióne 5 kontrol, v SS regióne 4 kontroly a vo VS regióne 3 kontroly. Porušenie zákona bolo zistené 3 krát, čo je 25,0 % z celkového počtu vykonaných kontrol, pričom boli zistené 3 porušenia jednotlivých § zákona. Na odstránenie zistených nedostatkov si kontrolované subjekty prijali v 3 prípadoch opatrenia (tab. č. 3, 4, 5, 6, 17).

3.9.1. Vyhodnotenie – analýza kontrol.

- V roku 2009 boli vykonané kontroly producentov včelích matiek a kontroly na testačných stanicích zamerané na preskúmanie splnenia podmienok na schválenie.
- **Kontroly vykonané u producentov včelích matiek boli zamerané najmä na zisťovanie a evidovanie pôvodu produkovaných včelích matiek, na vedenie predpísanej evidencie v chove, na plnenie povinností voči centrálnemu registru včelstiev, na odbornú spôsobilosť a na výkon kontroly úžitkovosti.** Kontrolované subjekty realizujú rozmnožovací chov včelích matiek línie Singer a Troiseck a šľachtiteľský chov včelích matiek línií Tatranka a Singer. V kontrolovaných subjektoch sa nachádzalo spolu 175 včelstiev umiestnených v ôsmich lokalitách. Fyzické kontroly boli vykonané v lokalitách Žilina – Bôrik (58 včelstiev) a Liptovský Hrádok – Maša (13 včelstiev). Včelstvá boli zaregistrované v CE, kde chovateľom bolo pridelené registračné číslo. **Všetky skontrolované matky boli označené predpísaným spôsobom, t. j. príslušnou farbou pre daný rok, v ktorom sa matka narodila.** Úle boli označené číslom a na každom sa nachádzala ročná karta včelstva s údajmi o matke a prehliadkach včelstva.
- Hlásenia boli pravidelne zasielané do CE. V chove bola vedená chovateľská evidencia - matrika matiek, výkaz počtu odchovaných včelích matiek v registrovanom chove, prehľad o plemenných matkách, karty matiek. Bolo realizované voľné párenie matiek.
- Chovatelia zisťovali a evidovali pôvod produkovaných včelích matiek v matrike matiek, kde evidovali maticné číslo, číslo série, chovný úl, mamu matky (evidenčná značka), označenie matky, výsledok oplodnenia, expedícia matky (dátum a meno chovateľa). V prehľade o plemenných matkách evidovali evidenčnú značku matky a evidenčnú značku mamy matky.
- **Výkon KÚ v rozmnožovacom chove včiel SHR v jednom prípade vykonáva chovateľ sám v spolupráci s CVŽV – Ústav včelárstva Liptovský Hrádok.** Údaje z kontroly úžitkovosti sa zaznamenávajú na predpísaných dokladoch. Prvým dokladom sú „Výsledky hodnotenia mednej úžitkovosti včelstiev“, kde sa eviduje číslo včelstva, línia včelstva, evidenčná značka matky, vyprodukovaný med, zdroj znášky, produkčné stanovište. Druhým dokladom je „Prehľad hodnotenia včelstiev“, kde sa eviduje číslo včelstva, matka, línia včelstva, medná úžitkovosť v kg, reprodukčné vlastnosti (zimovateľnosť, intenzita rozvoja, sila včelstva na vrchole rozvoja), stavba diela, pichavosť, sedenie a rojivosť. Výsledky boli pravidelne zasielané na CVŽV – Ústav včelárstva Liptovský Hrádok. Kontrolovaný subjekt absolvoval kurz dôverníkov chovu včiel pre výkon kontroly úžitkovosti v SCPV - Ústav včelárstva Liptovský Hrádok a mal vydaný dekrét č. 1107 zo dňa 6. 10. 2007 o absolvovaní kurzu „Včelár“, ktorý bol pripravený na základe projektu Vzdelávania v oblasti včelárstva.
- **Kontrolu úžitkovosti v šľachtiteľskom chove (CVŽV - Ústav včelárstva, Liptovský Hrádok) realizuje kontrolovaný subjekt v**

spolupráci s poverenou plemenárskou organizáciou v zmysle platných metodík.

- **Porušovanie ustanovení zákona o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat nebolo zistené v žiadnom kontrolovanom subjekte. Výrazný podiel na dobrej situácii v chove včiel vo vzťahu k platnej legislatíve zo strany chovateľov je fakt veľmi dobrej činnosti a koordinácie zo strany Ústavu včelárstva v Liptovskom Hrádku. Nemožno však odprieť pozitívny podiel na dosiahnutej situácii v chove včiel ani Slovenskému zväzu včelárov. Úzka spolupráca medzi uvedenými inštitúciami pozitívne vplýva na odbornú vzdelanosť chovateľov včiel.**
- **Kontrolami vykonanými na testáčnych staniciach bolo zistené, že prevádzkovatelia testáčnych staníc disponujú príslušným technickým zariadením na výkon úloh starostlivosti o rozvoj šľachtenia a plemenitby a spĺňajú podmienky na výkon kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a na testovanie vlastností včelích matiek v zmysle § 4, ods. 1 zákona číslo 194 / 98 Z. z. v znení neskorších predpisov, a tým spĺňajú podmienky na uznanie testovacej stanice včiel.**

3.9.2. Úlohy PI SR na úseku chovu včiel pre rok 2010.

- 1. Vykonať kontroly producentov včelích matiek a bežných chovov s dôrazom na zisťovanie a evidovanie pôvodu.**
- 2. Vykonať kontrolu v uznanej chovateľskej organizácii Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej Kranskej včely v Liptovskom Hrádku.**

3.10. PLÁN KONTROLNEJ ČINNOSTI PI SR NITRA NA ROK 2010

I. štvrt'rok :

- Vykonávať kontroly v ŠCH HD – na základe overenia pôvodu DNA testom náhodne preverovať potomstvo (**celý rok**),
- Vykonávať kontroly u chovateľov vlastníacich menší počet hovädzieho dobytká(**celý rok**),
- **Vykonať kontroly v chovateľských subjektoch, ktoré uvádzajú v CEHZ iba výkrm ošípaných (zaradovanie zvierat do plemenitby) (január – marec 2010).**

II. štvrt'rok :

- Vykonať kontroly inseminačných technikov v chove HD (**celý rok**),
- Vykonať kontroly plemenitby v chovoch ošípaných so zameraním na zaradovanie vlastných prasničiek bez pôvodu (**apríl – jún 2010**),
- Vykonať inšpekčné kontroly v chovoch koní, kde sa narodili žriebätá po nelicencovaných žrebcoch (**apríl – november 2010**),
- Kontroly mäsového dobytká na pastvách zamerané na dodržiavanie plemenitby (**máj – október 2010**),
- Vykonať kontroly zamerané na prácu prácu konzultentov SZCH (**apríl – jún 2010**),
- Vykonať kontroly zamerané na činnosť VK na nákupných trhoch plemenných baranov a capov (**máj – august 2010**),
- Vykonať kontroly inseminačných technikov v chove ošípaných (**apríl – jún 2010**).

III. štvrt'rok :

- Vykonať kontroly producentov včelích matiek a bežných chovov (**jún – október 2010**),
- Kontroly v ŠCH mliekových plemien oviec zamerané na tvorbu nových línii (**jún– okt. 2010**),
- Vykonávať kontroly zamerané na overovanie pôvodu DNA testom u baranov pôsobiacich v plemenitbe v rámci celej SR vo všetkých stupňoch chovov (**celý rok**),
- Vykonať kontrolu v uznanej chovateľskej organizácii Združenie chovateľov včelích matiek slovenskej kranskej včely v Liptovskom Hrádku (**jún – október 2010**),
- Pokračovať vo vykonávaní kontrol malých producentov capkov, ktorí sú členmi SZCH v rámci celej SR so zameraním na overenie pôvodu DNA testom (**júl – september 2010**)

IV. štvrt'rok :

- Vykonať subkontroly v chovoch koní, kde bolo zistené porušenie (**október – december 2010**),
- Vykonať previerky uznania liahní hydiny a v chovoch králikov (**celý rok**),
- Vykonať kontroly v chove rýb podľa zaregistrovaných chovateľov (**celý rok**).

4. Rozpočet organizácie

4.1. ROZPOČET PI SR NITRA NA ROK 2009

Na rok 2009 bol stanovený „Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu pre Plemenársku inšpekciu SR“ (prípís MP SR č. 421/2009-330 zo dňa 12.1.2009) v EUR nasledovne:

Zdroj	Program	Funkčná klasifikácia	Výdavky spolu	600 Bežné výdavky	610 Mzdy, platy, služobné príjmy	620 Poistné a príspevok do poisťovní	630 Tovary a služby	640 Bežné transfery	700 Kapitálové výdavky
111	091 06 02	04.2.1.2	255 362	255 362	150 236	52 512	52 614	0	0

4.1.1. Rozpočtové opatrenia – úpravy v roku 2009

1. Rozpočtové opatrenie MF SR č. 12/2009 – viazanie výdavkov

MP SR v súlade s rozpočtovým opatrením MF SR viazalo výdavky v objeme 3 157 Eur na kategórii 630. V náväznosti bol vypracovaný organizáciou „Krizový plán“ v rámci ktorého boli vyšpecifikované, vyčíslené vnútorné a vonkajšie rezervy úspor rozpočtu na odvrátenie dopadu hospodárskej krízy resp. minimalizovanie.

Bežné výdavky (600) - 3 157 Eur
Z toho:
Tovary a služby (630) - 3 157 Eur

2. Rozpočtové opatrenie MF SR č. 40/2009 – povolené prekročenie limitu výdavkov

MP SR na základe rozpočtového opatrenia MF SR, v súlade so zákonom č. 553/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, upravilo záväzný ukazovateľ štátneho rozpočtu v hlavnej kategórii – bežné výdavky, v kategórii miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v objeme 4 200 Eur.

Výdavky organizácie celkom : + 4 200 Eur
V tom :
Bežné výdavky (600) + 4 200 Eur
Z toho
Mzdy , platy (610) + 4 200 Eur
Program:
0910602 Štátna kontrola plemenitby šľachtienia HZ + 4 200 Eur

3. Rozpočtové opatrenie MP SR – navýšenie bežných výdavkov

Na základe vykonanej analýzy čerpania výdavkov k 30.9.2009 MP SR, zdôvodňujúcej žiadosti organizácie a predpokladaného vývoja čerpania do konca roka, MP SR upravilo

ukazovatele štátneho rozpočtu navýšením bežných výdavkov kategórie 630, za účelom zabezpečenia bežnej prevádzky .

Bežné výdavky (600)	+ 3 157 Eur
Z toho :	
Tovary a služby (630)	+ 3 157 Eur

4. Rozpočtové opatrenia – vnútorné

Po vnútorných rozpočtových opatreniach medzi kategóriami v priebehu roka záväzné limity bežných výdavkov boli nasledovné :

FK	04 212
Zdroj	111
Program	0910602
EK 610	154 436 Eur
620	56 003 Eur
630	48 592 Eur
640	531 Eur

4.2. ČERPANIE ROZPOČTU

Bežné výdavky /600/ – celkové čerpanie činilo 259 562 v celých Eur

Z toho:

- a) 610: Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania predstavovali čiastku: 154 436 Eur**
- b) 620: Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní predstavovali čiastku: 56 003 Eur**
- c) 630: Tovary a ďalšie služby predstavovali čiastku: 48 592 Eur**

V tom:

Cestovné náhrady /631/ 4 769 Eur
V celej čiastke čerpané na náhrady cestovných výdajov – tuzemsko.

Energia, voda a komunikácie /632/ 8 917 Eur
Energie 1757 Eur , voda 175 Eur , poštové a telekomunikačné služby 6 985 Eur ,
(8 telefónnych liniek, 6 mobilných telefónov).

Materiál a služby /633/ 5 047 Eur
Výpočtová technika 140 Eur , telekomunikačná technika 1 Eur , všeobecný materiál 1968 Eur,
knihy, časopisy, noviny 478 Eur , pracovné odevy 23 Eur , reprezentačné 66 Eur , softvér
a licencie 2371 Eur .

Dopravné /634/ 13 456 Eur

Palivo, mazivá, oleje, kvapaliny pre 4 osobné motorové vozidlá 6912 Eur , servis, údržba, opravy 4290 Eur , poistenie (povinné, havarijné) 2162 Eur, diaľničné známky, poplatky 92 Eur .

Rutinná a štandardná údržba /635/ 534 Eur

Výpočtová technika 299Eur , prev. strojov, prístrojov 235 Eur .

Nájomné za prenájom /636/ 2 987 Eur

Za prenájom priestorov pre zamestnancov RS PI SR B. Bystrica a riaditeľstvo PI SR , od štátneho podniku Plemenárske služby na základe zmluv o výpožičke.

Ostatné tovary a služby /637/ 12 882 Eur

Školenia, semináre 87 Eur , propagácia 103 Eur , všeobecné služby 1532 Eur , poplatky 25 Eur, stravovanie 3930 Eur , poistné majetku 479 Eur , prídel do SF 2155 Eur , odmeny na základe dohody o vykonané práce 4571 Eur .

d) 640 : Bežné transfery predstavovali čiastku: 531 Eur**V tom:****Transfery jednotlivcom /642/ 531 Eur**

Suma 531 Eur bola vyplatená zamestnancom ako náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti.

Prehľad záväzných ukazovateľov rozpočtu a čerpanie v r. 2009 v celých Eur

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie
600 Bežné výdavky	255 362	259 562	259 562
Z toho: 610 mzdy	150 236	154 436	154 436
620 poistné	50 512	56 003	56 003
630 tovary a služby	54 614	48 592	48 592
640 bežné transfery	0	531	531
Výdavky spolu	255 362	259 562	259 562

4.3. PRÍJMY PI SR

Príjmy na rok 2009 neboli rozpočtované.

V príjmovej časti boli na príjmové účty PI SR v štátnej pokladnici sústredené nedaňové príjmy v celkovej výške: 8 661,74 Eur

V tom :**1. Na účte : Ostatné pokuty a penále 8 661,74 Eur**

Ide o príjmy súvisiace s uplatňovaním zákona č. 194/98 Z.z. o plemenitbe a šľachtení HZ.

V roku 2009 nedošlo k prekročeniu záväzne stanovených ukazovateľov Štátneho rozpočtu. Výdavky rozpočtu boli realizované v súlade so zákonom č. 523//04 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, „účelovo, hospodárne a efektívne“.

4.4. PRIEMERNÁ MESAČNÁ MZDA

Priemerná mesačná mzda v organizácii v roku 2009, určená podielom mzdových prostriedkov upraveného rozpočtu /154 436 Eur/ k priemernému prepočítanému počtu zamestnancov (14), bola 919 Eur.

V porovnaní s rokom 2008, kedy bola priemerná mesačná mzda pri prepočítanom počte zamestnancov (15) 811 Eur, v roku 2009 došlo k nárastu priemernej mzdy o 108 Eur na základe zvýšenia platových taríf štátnych zamestnancov a verejných zamestnancov od 1.1.2009 v zmysle Nariadenia vlády SR č. 602/2008, prílohy č. 1. zákona 474/2008 Z.z. ako aj úspory mzdových prostriedkov z dočasne voľných ŠZM a rozpočtového opatrenia MF SR č. 40/2009.

4.5. ŠKODOVÉ PRÍPADY

V roku 2009 zasadala škodová komisia PI SR Nitra štyri krát. Zasadania sa uskutočnili podľa rokovacieho poriadku škodovej komisie, ktorý je určený Smernicou MP SR č.2760/1995 – 100. **Za uvedené obdobie bol v organizácii vedený jeden škodový prípad:**

- **Škodový prípad č. 01/2009** – došlo k poškodeniu služobného motorového vozidla, k poškodeniu predného skla na služobnom motorovom vozidle cudzím neidentifikovaným automobilmom. Úhrada škody bola riešená cestou poistenia a uhradená poisťovňou .
- **Všetky škodové prípady z predchádzajúcich období sú uzavreté.**

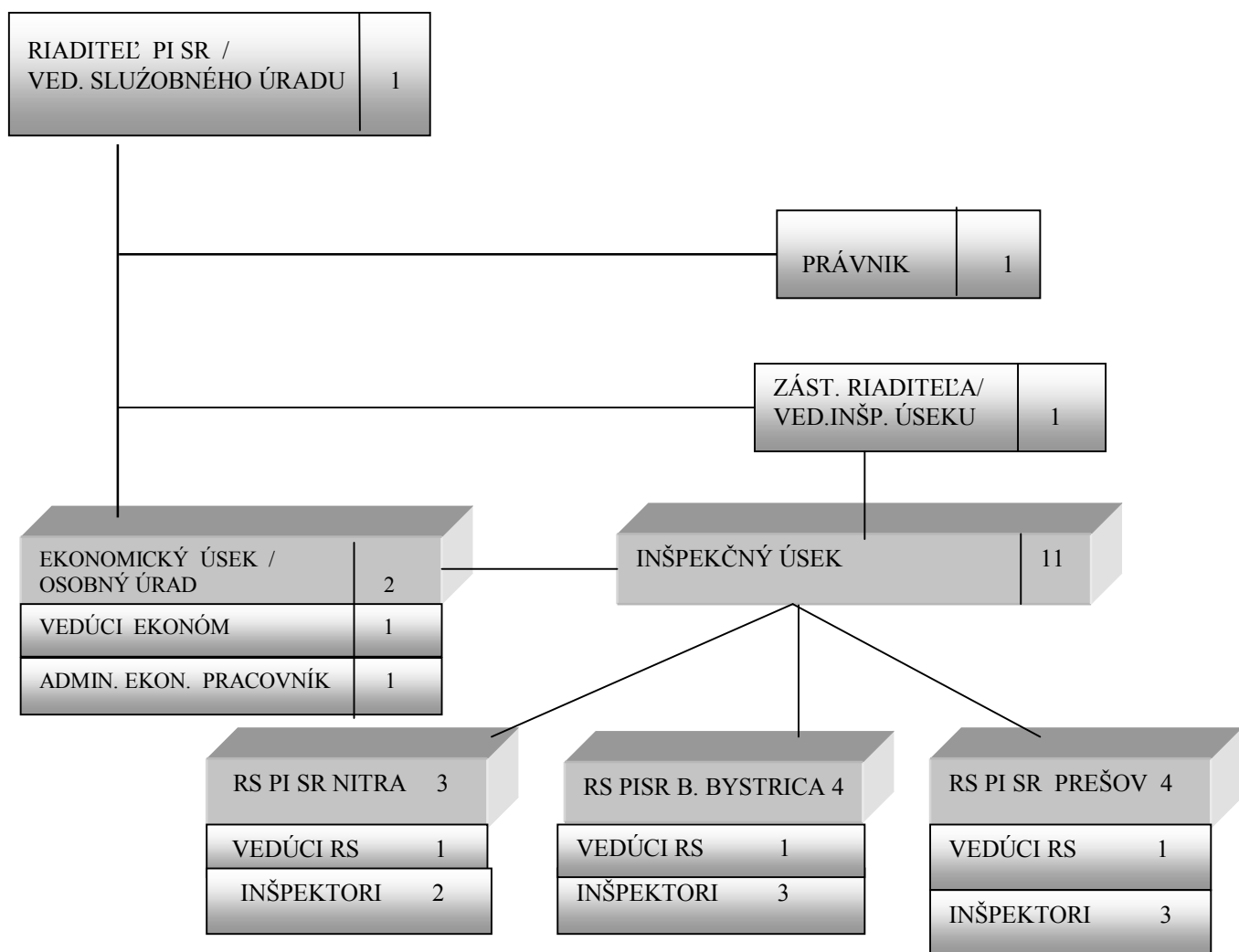
4.6. FINANČNÉ KONTROLY

Na základe poverení riaditeľa organizácie boli v priebehu roka 2009 vykonané v zmysle § 10 zákona č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole 4 priebežné kontroly. Kontrolované boli predovšetkým dokumenty z finančných operácií v hotovostnom styku a správnosť vyúčtovania a použitia vynaložených prostriedkov . **Kontroly nezistili žiadny rozpor so zákonom.**

5. Personálne otázky

5. 1. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

Je koncipovaná v platnom dokumente Organizačný poriadok PI SR vedený pod č.j. 665/99 v znení neskorších zmien.



5.2. PERSONÁLNE OTÁZKY ZAMESTNANOSTI

Jedným so záväzných ukazovateľov Štátneho rozpočtu pre rok 2009 bol ukazovateľ počtu zamestnancov v organizácii, ktorý bol stanovený počtom 16 zamestnancov:

Zamestnanci PI SR	Objem finančných prostr. na platy v Eur	Skutočné čerpanie v Eur
Štátna služba	144 432	144 432
Verejná služba	10 004	10 004
Spolu	154 436	154 436

Fyzický stav zamestnancov :

k 1.1.2009 bol 14 zamestnancov

k 31.12.2009 bol 14 zamestnancov, z toho 13 štátna služba a 1 verejná služba

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov v roku 2009 :

Vzdelanie	1.1. 2009	31.12. 2009
Vysokoškolské	13	13
Stredoškolské	1	1

Prehľad o počte zamestnancov, ich zaradení a štruktúre plátov v zmysle zákona č. 312/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov a zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone vo verejnom záujme k 31.12.2009..

Druh ŠŠ	Platová trieda ŠS				Počet miest v ŠŠ	Počet miest vo VS	Platová trieda VS	Celkom počet v ŠS a VŠ
	6	7	8	9				
Stála	7	3	2	1	13	1		
Celkom	7	3	2	1	13	1	1	14

Veková štruktúra zamestnancov PI SR k 31.12.2009

Do 30 r.	od 31-40 r.	od 41-50 r.	od 51-61r.
1	5	4	4

5.3. ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Vzdelávacie aktivity zamestnancov a predstavených v PI SR boli zamerané v roku 2009 predovšetkým v súvislostiach so zavádzaním nového Integrovaného ekonomického systému rezortu pôdohospodárstva - SAPu a do riadenia ľudských zdrojov v štátnej službe v súlade s uplatnením ustanovení nového zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe, ktorý vstúpil do platnosti 1. novembra 2009. Vzdelávacie aktivity v PI SR pre rok 2009 boli prispôbené krízovým úlohám a k nevyhnutným potrebám organizácie:

1. Vzdelávanie štátnych zamestnancov v stálej štátnej službe podľa ustanovení zákona o štátnej službe :

Vzdelávanie v informačných technológiách :

- Školenia k nábehu prevádzky IES SAP v rezorte MPSR/2/,
- Individuálna účtovná závierka za rok 2009 v ŠS /1/

Špecializované odborné vzdelávanie:

- Nový zákon o štátnej službe /1/
- Ukončenie zdaň. obdobia a zač. r.2009 v mzdovej účt./1/,
- Metodika účtovania od 1.1.2009 v štátnej správe /1/.

2. Účasť na aktívoch, chovateľských dňoch, výstavách dotýkajúcich sa problematiky šľachtenia, plemenitby, chovu HZ :

- Konferencia chovu vodnej hydiny „Podporné programy v chove vodnej hydiny“, konaná v Dvoroch nad Žitavou (MP SR) /2/
- Agrokomplex 2009 a Národná výstava HZ /15/
- 26. Európska výstava malých hospodárskych zvierat, konaná v priestoroch Agrokomplexu /4/
- Bonitácie HD - 7.10.2009 – PVOD Dulovce a 12.11.2009 – PD Kozárovce /4/
- Konferencia chovu oviec „Podporné programy v chove oviec“, konaná v Liptovskom Mikuláši (MP SR) /4/
- Chovateľský deň Pinzgauského plemena, Podtureň /4/
- Konferencia podpory chovu dojčiacich kráv „Podporné programy v chove dojčiacich kráv“, Studenec /2/
- Bonitácia a výkonnostné skúšky v ŠCH chladnokrvných koní dňa v PD Smižany/2/
- Konferencia „Aktuálne otázky v oblasti podpory pre chovateľov dojčiacich kráv,, (MP SR)/2/
- Základný výber býkov Slovenského strakatého plemena (AGD Bystré, Agrolent Veľký Šariš, SHR Kyjovský, Medzany)/6/
- Bonitácia v ŠCH oviec, Vernár /2/
- 10. východoslovenský chovateľský deň, Čaklov/4/Bonitácia v ŠCH koní

- plemena Norik Muránsky, Lesy SR Dobšiná /2/
- **Bonitácie HD** - MKM Stred s.r.o. Družstevná pri Hornád, PD Kapušany, Nová Bodva, Agrodružstvo Turňa, AGROLENT s.r.o. Malý Šariš, AGRIFOP, a.s. Stakčín, RD Tušická Nová Ves, RD Klenovec, Vojtech Lihan – SHR, Medzibrod, PD Beňuš, PD Suché Brezovo – Veľký Lom, RD Kriváň, Poľnohospodárstvo – družstvo, Čierny Balog
- Konferencia „Perspektíva a podpora chovu norika muránskeho typu na Slovensku“, Technická univerzita, Zvolen (MP SR) /2/
- Regionálna výstava HD, Kremnička /4/
- Konferencia „Aktuálne otázky v oblasti podpory pre chovateľov ošípaných“, Rimavská Sobota (MP SR)/2/
- Konferencia „Aktuálne otázky v oblasti chovu oviec a kôz a ich podpory“, Ružomberok (MP SR)/4/
- Valné zhromaždenie Zväzu chovateľov pinzgauského dobytká na Slovensku, Liptovský Ondrej/1/
- Vedecká konferencia –Perspektívy chovu HD na Slovensku/2/
- 34. valné zhromaždenie SAPV /1/
- Podporné programy v chovoch vodnej hydiny, oviec na Slovensku/4/

6. Sťažnosti, podnety

V roku 2009 bolo v organizácii uplatnených 7 podnetov (oproti roku 2008 je to o 3 viac), všetky boli opodstatnené :

S 01/2009 – predmetom sťažnosti bolo prešetrenie SHR a jeho chovu HD. Podnetca poukázal na predpokladané rozpory so zákonom u chovateľa v Nemeckej. Následná previerka a zistenia skutkového stavu **potvrdili rozpor so zákonom č. 194/1998 Z.z.**

S 02/2009– predmetom podnetu bolo preverenie 3 chovateľov zvierat zo strany ŠVPS SR – RVS Košice . Podnetca poukázal na predpokladané rozpory so zákonom. Následné previerky a zistenie skutkového stavu **potvrdili čiernu plemenitbu vo všetkých troch subjektoch..** Podnetca bol v zákonnej lehote vyzrozmeneý s priebehom šetrenia vo veci. **Podnet bol opodstatnený.**

S 03/2009 – predmetom podnetu zo strany MP SR bola previerka chovu ošípaných v zmysle zák. č.194/1998 Z.z. Následná kontrolná previerka a zistenie skutkového stavu podľa protokolu o kontrole potvrdila rozpor so zákonom. Podnetca bol s výsledkom šetrenia vyzrozmeneý (PI SR P.č.: 683/2009). **Sťažnosť bola opodstatnená.**

S 04/2009 – sťažovateľ (telefonicky) upozorňuje na rozpory so zákonom 194 /1998 Z.z. v chove hovädzieho dobytká kôz u SHR . **Kontrolná previerka potvrdila výskyt nedostatkov a rozpory so zákonom (Protokol č. 75/08/2009 NR).** **Podnet bol opodstatnený.**

S 05/2009 – vykonanie kontroly farmy na podnet MP SR(č. 14927/2009) u SHR . U subjektu bolo zistené porušenie zákona v chove ošípaných v súvislosti s CEHZ. **Podnet čiastočne opodstatnený.**

S 06/2009 – anonymný telefonický podnet na chovateľa HD. Previerka potvrdila opodstatnenosť podnetu , boli zistené porušenia plemenárskeho zákona (Protokol č. 129/2009 BB). **Podnet opodstatnený.**

S 07/2009 - podnet na prešetrenie 2 chovateľov koní v okr. Komárno bol podaný Zväzom chovateľov koní na Slovensku – družstvo. U obidvoch chovateľov boli zistené porušenia zákona č. 194/1998 Z.z. v nežiadúcej plemenitbe s výsledkom spísania protokolov o kontrole. **Podnet bol opodstatnený.**

7. Hodnotenie a analýza činnosti

1. V roku 2009 Plemenárska inšpekcia SR Nitra subjektom, u ktorých boli zistené vážne nedostatky v porušovaní ustanovení plemenárskeho zákona vydala **53 rozhodnutí o uložení sankcie**, v porovnaní s predchádzajúcim rokom je to o 4 rozhodnutia menej. Organizácia začala 68 správnych konaní, čo je nárast oproti roku 2008 o 10 začatých správnych konaní . Za nesúčinnosť v zmysle § 27 zákona č. 194/1998 Z.z. organizácia pristúpila k sankčným postihom v 13 prípadoch..

2. Tabuľka počtu sankcií vzhľadom na rozpor s ustanovením sankčného § podľa jednotlivých druhov HZ

Druh HZ	§	§	§	§	Súčet druhový
HD	14	15	18	24	49
OŠ	6	6	6	0	18
OV	18	17	17	0	52
KOZ	7	6	6	0	19
KONE	3	2	2	0	7
INÉ	0	0	0	0	0
SPOLU	50	45	48	2	145

3. Rozpis zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov pre organizáciu stanovil za strednodobý cieľ v roku 2009 zabezpečiť plemenárskymi kontrolami v Slovenskej republike zníženie nepovolenej plemenitby u hospodárskych zvierat minimálne pod úroveň 23%, cieľ bol splnený (tab.č.24 = 20,16 %). Podľa plánu kontrolnej činnosti PI SR bolo potrebné uskutočniť v roku 2009 inšpekčné kontroly v 445 subjektoch. V skutočnosti bolo vykonaných 459 kontrol, čo značí oproti predchádzajúcemu roku zvýšenie počtu kontrol o 14. Úloha bola splnená na 103,15%.

4. **PI SR v roku 2009 zadala do databázy Centrálnej evidencie a registra hospodárskych zvierat SR spolu 452 kontrol fariem.** V súvislosti s CE , s kontrolou § 2 ods. 18 zákona č.194/1998 Z.z. (zootechnická kontrola) boli zistené Plemenárskou inšpekciou SR, tak ako v predchádzajúcom roku, v mnohých kontrolovaných farmách viaceré nedostatky (u 165 fariem zistené porušenie zákona- 36,5 %) . **Konkrétne subjekty boli priebežne nahlasované na ŠVPS SR. Z toho vyplýva, že aj naďalej je potrebné aktívne pôsobiť na chovateľov, predovšetkým zo strany komerčných veterinárnych lekárov a predovšetkým u chovateľov s malým počtom zvierat.**

5. **Rozpočet pre rok 2009 na krytie bežných neinvestičných výdavkov bol po prijatí krízových opatrení na 100 % čerpaný.** Pre nasledujúce obdobie je nevyhnutné riešiť obnovu automobilového parku organizácie z dôvodu veľkého opotrebovania(rok výroby 2000 a 2001, najazdených už nad 200 tis. km) a z toho vyplývajúcich vysokých finančných nákladov na údržbu a opravy týchto automobilov. Preto by bolo racionálne pridelenie kapitálových prostriedkov na nákup 2 osobných aut na zabezpečenie úloh kontrolnej činnosti PI SR Nitra.

6. **V oblasti personálnej** organizácia v roku 2009 riešila prioritne zabezpečenie a zastupovanie na právnom úseku a stabilizáciu predstavených – vedúcich na jednotlivých úsekoch a regionálnych strediskách PI SR Nitra.

7. **Za hodnotené obdobie roku 2009 v Plemenárskej inšpekcii SR Nitra nedošlo zo strany zamestnancov k žiadnemu porušeniu právnych predpisov, organizácia plnila úlohy vyplývajúce z Uznesenia vlády č. 681/2007 pri prevencii kriminality a inej protipoločenskej činnosti.**

8. Hlavné skupiny užívateľov, výstupy

Ako orgán štátneho dozoru na zverenom úseku PI SR presadzuje a zabezpečuje pri výkone štátnej služby plnenie úloh v šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat v Slovenskej republike. **Vo vzťahu k represívnym účinkom je trvalým prínosom nepriame pôsobenie v inšpekčnej činnosti v odbornom procese a v posilňovaní právneho vedomia kontrolovateľných subjektov a chovateľskej verejnosti.**

8.1. POSKYTOVANÉ VÝSTUPY:

- **Ministerstvu pôdohospodárstva SR,**
- **Centrálnej evidencii a Centrálnemu registru hospodárskych zvierat SR,**
- **Pôdohospodárskej platobnej agentúre SR,**
- **Štátnej veterinárnej a potravinovej správe SR,**
- **Kontrolovaným poľnohospodárskym subjektom,**
- **PS SR š.p. a ostatným plemenárskym organizáciám,**
- **vedeckovýskumným inštitúciám a školám,**
- **verejnosti – podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, mailová stránka PI SR a na základe žiadosti,**

- **fyzickým a právnickým osobám** - výsledky šetrenia problematiky sťažností a podnetov podľa zákona č. 152/1998 Z.z.
- **Súdom SR** – prípadná spolupráca vo veci na uvedenie zákonného stavu v predmete účinku zákona č. 194/1998 Z.z..
- **Exekútorскому úradu** - v zmysle O.S.P. v znení § 372
- **verejnej správe** – spolupráca a vzájomné poskytovanie poznatkov o nezákonných aktivitách SHR, fyzických osôb a pod.

8.2. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA :

Na úseku medzinárodných vzťahov je rozvinutá aktívna spolupráca predovšetkým s Českou republikou prostredníctvom Českej plemenárskej inšpekcie vo **výmene informácií dotýkajúcich sa legislatívnych procesov a v recipročnej odbornej spolupráci na úseku plemenárstva** . V roku 2009 na základe pozvania ČPI dvaja zamestnanci PI SR uskutočnili služobnú cestu do Českej republiky za účelom pracovného rokovania s vedením ČPI a návštevy Národnej výstavy hospodárskych zvierat ČR v Brne. Recipročne, na pozvanie riaditeľa PI SR, sa uskutočnilo pracovné rokovanie s vedením ČPI v rámci účasti na AX 2009. V súvislosti s prijatým Krízovým plánom PI SR sa iné zahraničné služobné cesty v realizácii organizácie v roku 2009 neuskutočnili.